

TYÖSUOJELURAHASTON LOPPURAPORTIN OSA A:

SuPer-liitto ry:n jäsenkunnan työhyvinvointi- ja stressikysely kevät 2022

YHTEENVETO

Tutkimus on osa Työsuojelurahaston tutkimushanketta # [210375](#). Kysely toteutettiin useille ammattiryhmille, mm. hoito- ja opetusalan työntekijöille koko Suomessa.

Superliiton kysely toteutettiin sähköpostin välityksellä keväällä ja kesällä 2022. Kyselylinkki lähetettiin noin 50 000 vastaanottajalle ja kyselyyn vastasi 7007 henkilöä määräaikaan mennessä kahden muistutuksen jälkeen. Vastausaktiivisuus oli 13.8 %.

Tulokset on analysoitu alaryhmittäin ja niitä on verrattu aikaisemmin samalla ammattiryhmällä aiemmin v. 2017 tehtyyn kyselyyn, joka kerättiin ennen Covid-19-pandemiaa (n=2200).

Tässä raportissa keskitytään erityisesti työhyvinvointiin ja työhön liittyvään stressiin ja niiden eroihin eri työtehtävissä ja eri alueilla. Muita löydöksiä tarkastellaan erikseen ja julkaistaan ammattilehdissä erillisinä artikkeleina.

Aineisto on analysoitu SPSS26-ohjelmalla. Tilastolliset analyysit on tehty luokkamuuttujien osalta chiin neliö-testillä ja pienet ositekohtaiset luvut Fisherin tarkalla testillä. Jatkuvat muuttujat on testattu t-testillä ja monimuuttujamallituksessa on käytetty pääasiassa logistista regressiomallia.

Stressiä ja sen syitä sekä yhteyttä eri taustatekijöihin on vertailtu alaryhmäkohtaisilla tarkasteluilla (miehet ja naiset erikseen, avohoito vs. sairaalaympäristö, maan eri osat, eri ammattinimikkeet jne.).

Tulokset

Valtaosa vastaajista oli naisia (n=6595; 95 %). Miesten lukumäärä (n=299) oli kuitenkin niin suuri, että suuntaa-antavia tuloksia voidaan esittää heidän työhyvinvoinnistaan ja verrata miesvaltaisiin aloihin (poliisit, palomiehet, puolustusvoimat). Osallistuneiden keski-ikä oli 47.2 vuotta, miehillä 47.1 v ja naisilla 47.2 vuotta.

Aineiston kuvaus ja ammattia koskevat tiedot

Valtaosalla vastanneista ammattinimikkeenä on lähi- tai perushoitaja (aikaisemmin apuhoitaja). Kolme prosenttia oli lastenhoitajia. Noin 40 % vastaajista työskenteli vanhusten hoidon ja hoivatyön parissa, vajaa viidennes kotihoidossa ja noin 10 % lasten päivähoidossa. Yli 40 % työskenteli kunnan palveluksessa, 24 % kuntayhtymän palveluksessa ja 28 % yksityissektorilla. Kysely tehtiin ennen hyvinvointialueiden toiminnan aloittamista. Miehet työskentelivät naisia useammin yksityissektorilla. Naiset taas olivat miehiä useammin kuntatyönantajan palveluksessa (p<0.001).

Noin puolella vastanneista oli ammattikoulu koulutuksena, 42 %:lla opisto tai muu keskiasteen tutkinto ja 3 %:lla ammattikorkeakoulututkinto. Yhteensä 86 % oli kokoaikatyössä ja noin 10 % osa-aikatyössä. Kolme prosenttia vastanneista oli osa-aikaeläkkeellä ja 1 % oli harjoittelijoita tai opiskelijoita. Noin 90 % oli vakinaisessa työssä ja 10 % määräaikaisella vakanssilla. Vajaa prosentti oli kokonaan työelämän ulkopuolella.

Vastauksia saatiin eniten (18 %) HUS-alueelta ja vähiten TYKS-erva-alueelta (9 %). Yhteensä 27 % osallistuneista oli Länsi-Suomen alueelta, noin 10 % pääkaupunkiseudulta, 25 % muualta Etelä-Suomesta, noin 15-16 % Itä- ja Pohjois-Suomesta ja 8 % Keski-Suomen alueelta. Sukupuolijakauma eri erva-alueilla oli samanlainen lukuun ottamatta OYS:in aluetta, jossa miesten osuus vastauksista oli muita alueita suurempi. Ammattijakauma oli hyvin samanlainen sekä miehillä että naisilla.

Yhteensä 23 % työskenteli päivittäin tai viikoittain muualla kuin pääasiallisessa työpisteessään. Lähes 40 % on työskennellyt nykyisessä työssään erittäin pitkään, yli 10 vuotta. Yli 30 vuotta samassa työssä työtä tehneitä oli noin 7 %.

Yleinen terveydentila ja työhön liittyvä stressi

Yleinen terveydentila oli 53 %:lla hyvä ja lähes 40 %:lla tyydyttävä. Huonoksi terveydentilansa kokevia oli 3% ja erinomaiseksi terveydentilansa ilmoitti 4 % vastanneista. Suurempi osuus miehistä koki terveydentilansa erinomaiseksi naisiin verrattuna. Vastaavasti naiset ilmoittivat merkitsevästi useammin terveydentilansa korkeintaan kohtalaiseksi ($p=0.01$). Huonoksi terveytensä kokevia oli molemmilla sukupuolilla suunnilleen yhtä paljon.

Terveydentila oli huonontunut noin 40 %:lla vuoden 2021-22 talvikauden aikana ja parantunut 6 %:lla. Yhteensä 42 %:lla terveys on pysynyt ennallaan. Miehistä suurempi osuus koki terveydentilansa parantuneen naisiin verrattuna ja vastaavasti naisista suurempi osuus koki terveydentilansa huonontuneen ($p<0.01$). Terveydentilansa parantuneeksi ilmoittaneita oli eniten TAYS:in ja OYS:in alueilla (8 %) ja terveydentila oli huonontunut useimmin HUS:in alueella (3 %). Alueiden väliset erot olivat tilastollisesti merkitseviä ($p=0.02$). Terveydentila oli parantunut useimmin kolmannen sektorin työntekijöillä ja huonontunut useimmin kuntien palveluksessa olevilla, erot eivät kuitenkaan olleet suuria tai tilastollisesti merkitseviä.

Yhteensä 68 % kokee altistuvansa erilaisille haitoille itse työssään (kiire, stressi). Työtiloista johtuvia haittoja koki 19 %. Noin 27 % ei kokenut mitään haittoja työhön tai työtiloihin liittyen. Sukupuolten välillä ei todettu merkitseviä eroja. Työtiloissa oli tehty tutkimusvuoden aikana korjauksia useimmiten kolmannen sektorin työpaikoilla ja yksityissektorilla (24 %) ja vähiten kunnallisten liikelaitosten tiloissa (19 %). Ero oli myös tilastollisesti merkitsevä ($p=0.04$). Vastaavasti alueittain tarkasteltuna eniten korjauksia oli tehty HUS:in, TYKS:in ja TAYS:in tiloissa (kaikissa 24 %) ja vähiten OYS:in alueella (21 %, ei merkitsevä ero). Väistötiloihin siirtymistä ilmoitettiin useimmiten kolmannen sektorin työntekijöiden työtiloista (12 %) ja vähiten kunnallisissa liikelaitoksissa (4 %). Tämä ero oli tilastollisesti merkitsevä ($p<0.001$).

Vastaajista 50 % ilmoitti viihtyvänsä työssään hyvin tai erinomaisesti. Huonosti viihtyviä oli vajaa 10 %. Erinomaisesti työssään viihtyvissä oli enemmän miehiä kuin naisia ($p=0.02$). Yleinen työviihtyvyys oli parhaalla tasolla HUS-, TYKS- ja OYS-erva-alueilla (kaikissa n. 10 % viihtyy erinomaisesti). Huonoin viihtyvyys oli myös HUS:in ja TAYS:in alueilla ja erot olivat melkein merkitseviä ($p=0.06$). Erityyppisiä työpaikkoja vertailtaessa kolmannen sektorin ja liikelaitosten työntekijät viihtyivät erinomaisesti useimmiten (n.12 %) ja huonosti viihtyviä oli sekä kuntayhtymien että yksityissektorin palveluksessa olevista noin 10 %. Kolmannen sektorin palveluksessa olevista vain 3 % viihtyi työssään huonosti. Nämä erot olivat myös tilastollisesti merkitseviä ($p=0.02$).

Huono työviihtyvyys korreloi erittäin vahvasti koettuun työperäiseen stressiin. Erinomaisesti työssään viihtyvistä vain 10 % koki työhön liittyvää stressiä. Vastaavasti huonosti viihtyvistä 88 % oli myös stressaantuneita ($p<0.001$).

Vastaajista 29 % koki, että he joutuvat työnsä takia laiminlyömään läheisiään. Kaikista vastaajista viidennes oli kuitenkin hyvin tyytyväinen elämäänsä, 66 % kohtalaisen tyytyväinen ja 13 % melko tyytymätön. Vain 1,4 % on hyvin tyytymättömiä elämäänsä.

Työnsä koki useimmiten mielenkiintoiseksi ja innostavaksi 45 % vastanneista ja 43 % joskus. Naiset kokivat työnsä mielenkiintoiseksi ja innostavaksi useammin kuin miehet ($p=0.06$). Noin 45 % ilmoitti, että työtä on useimmiten liian paljon. Liiallista työkuormitusta oli miehillä merkitsevästi vähemmän kuin naisilla ($p<0.001$). Vaikutusmahdollisuutensa työhön koki useimmiten hyväksi vain 14 %, 41 % joskus ja 41 % vain harvoin. Miehistä 21 % koki mahdollisuutensa useimmiten hyväksi, ja ero naisiin verrattuna oli tilastollisesti erittäin merkitsevä ($p<0.001$). Vertaistuki koettiin useimmiten hyväksi 65 %:n mielestä, ja lisäksi 30 % sai vertaisilta apua joskus. Miesten kokema vertaistuki oli parempaa kuin naisilla ($p=0.05$). Miehistä 72 % ilmoitti saavansa useimmiten apua vertaisiltaan, jos tarvetta ilmenee.

Työhön liittyvää stressiä koki useimmiten 41 % vastanneista, 46 % lisäksi joskus ja 12 % vain harvoin. **Miehet kokivat työperäistä stressiä merkitsevästi vähemmän kuin naiset. Eri erva-alueilla työperäisen stressin eroja voitiin todeta, mutta erot eivät olleet merkitseviä ($p=0.75$). Useimmiten stressiä kokevia oli eniten HUS-alueella (42 %) ja vähiten KYS-alueella (39 %). Yksityissektorilla stressiä koettiin eniten (43 %) ja kolmannella sektorilla vähiten (36 %), mutta tämäkään ero ei ollut tilastollisesti merkitsevä ($p=0.10$). Vuoden 2017 kyselyssä työperäistä stressiä raportoi 27 % vastanneista eikä tuolloin sukupuolten välillä todettu eroja. Työhön liittyvä stressi on siis lisääntynyt selvästi.**

Pääasialliset työhön liittyvää stressiä aiheuttavat seikat ovat riittämättömät henkilöstöresurssit ja sijaispula (84 %), kiire ja ylikuormitus (80 %), ja kolmanneksi suurin kuormitustekijä olivat korona-pandemiaan liittyvät riskit ja muutokset (57 %). Kiirettä ja ylikuormitusta esiintyi tasaisesti kaikilla erwa-alueilla ja eri työnantajaryhmissä. Suuret potilasmäärät kuormittivat eniten HUS-alueella (36%) ja harvimmoin TAYS-alueella (31 %); (p=0.003). Potilasmääräkuormitus oli suurinta kuntayhtymien töissä (41 %) ja pienintä kolmannen sektorin töissä (23 %), p<0.001. Korona-pandemiaan liittyvät muutokset kuormittivat eniten TAYS:in alueella ja kuntayhtymien työssä (60 %, p=0.04). Riittämättömät henkilöstöresurssit korostuivat kuntayhtymien työpaikoilla tilastollisesti merkitsevästi (85 %, p=0.04). Muut resurssipuutokset ja materiaalipula korostuivat HUS-alueella muihin verrattuna (p<0.001) ja hiukan yllättäen myös kolmannen sektorin työpaikoilla. Tietojärjestelmiin liittyvät ongelmat korostuivat myös HUS-alueella (47 %) sekä kuntayhtymissä (49 %) ja pienin haitta tässä mielessä koettiin OYS-alueella (34 %, p<0.001) sekä yksityissektorilla (31 %, p<0.001).

Potilaiden tai asiakkaiden levottomuus oli suuri kuormituksen aihe kolmannen sektorin työpaikoilla (65 %), kun vastaava luku kunnallisissa liikelaitoksissa oli vain 45 % (p<0.001).

Työyhteisötekijät olivat stressin syynä yhtä harvoin kaikilla alueilla ja kaiken tyyppisillä työpaikoilla (n. 20-25 %) eikä merkitseviä eroja todettu. Sama koski ongelmia esimiehen kanssa, mistä raportoi noin 20 % kaikilla alueilla eikä merkitseviä eroja todettu. Omaisten kanssa koettiin eniten ongelmia yksityissektorilla ja kolmannen sektorin työssä (p<0.05), mutta alueelliset erot olivat hyvin pieniä.

Muita hyvinvointia heikentäviä tekijöitä olivat yleinen uupumus ja huoli omasta jaksamisesta (76 %), oman terveyden heikkeneminen 38 %, lähiomaisen sairaus tai muu perhetilanteeseen liittyvä seikka (31 %) sekä talouteen tai asumiseen liittyvät huolet (31 %). Samaa suuruusluokkaa huolta ja stressiä aiheuttavina tekijöinä mainittiin maailman levottomuudet ja sodan uhka (40 %) ja mahdollinen taloustaantuma yhteiskunnassa (33 %). Vain 5 % oli huolissaan oman työsuhteen jatkumisesta. Vakituudessa työssä tai määräaikaissa työsuhhteissa olevien työstressin kokemuksessa ei ollut eroja.

Kiire, ylikuormitus ja henkilöstöpula olivat ylivoimaisesti tärkeimmät työperäistä stressiä aiheuttavat tekijät ja nämä kuormittivat naisia enemmän kuin miehiä. Miehillä stressiä aiheutti naisia enemmän potilaiden tai asiakkaiden levottomuus. Työyhteisön tekijät ja ongelmat potilaiden kanssa stressasivat noin joka neljättä vastaajaa ja myös näistä tekijöistä naiset raportoivat enemmän kuin miehet (Taulukko 1).

Taulukko 1. Työperäisen stressin syyt sukupuolittain (% vastanneista).

	miehet	naiset	yhteensä	p
kiire, ylikuormitus	71	80	80	0.001
suuret potilasmäärät	29	33	33	0.15
epäselvät tavoitteet / hoitosuunnitelmat	33	29	29	0.19
potilaiden / asiakkaiden levottomuus	63	55	56	0.008
korona-pandemiaan liittyvät muutokset ja riskit	53	57	57	0.31
riittämätön henkilöstö, sijaispula	76	84	84	0.001
riittämättömät muut resurssit, materiaalipula	22	19	19	0.18
tietokoneisiin tai ohjelmistoihin liittyvät ongelmat	37	39	38	0.38
ongelmat työtovereiden tai työyhteisön kanssa	21	27	27	0.001

ongelmat esimiesten kanssa	17	20	20	0.50
ongelmat potilaiden / asiakkaiden kanssa	29	24	24	0.04

p-arvo <0.05 on tilastollisesti merkitsevä; testattu miesten ja naisten erojen merkitsevyyttä

Työstressiltä suojaavia tekijöitä oli työn kokeminen mielekkääksi ja innostavaksi, kokemus hyvästä oman työn hallinnasta sekä hyvä vertaistuki. Vastaavasti korkeaan työstressiin korreloi liiallinen työmäärä (Taulukko 2). Koettu stressi korreloi voimakkaasti mitattuihin työhyvinvointitekijöihin. Niillä vastaajilla, jotka kokivat työnsä useimmiten mielenkiintoiseksi ja innostavaksi, oli tilastollisesti merkitsevästi vähemmän työperäisen stressin kokemuksia. Samansuuntainen negatiivinen assosiaatio liittyi kokemukseen työn hallinnasta. Kokemus hyvästä oman työn hallinnasta korreloi erittäin merkitsevästi vähäisempään stressin kokemukseen. Samoin hyvä vertaistuki liittyi vahvasti matalampaan koetun stressin tasoon. Liiallinen työkuormitus korreloi merkitsevästi kohonneeseen stressin kokemukseen. Kaikki nämä assosiaatiot olivat tilastollisesti erittäin merkitseviä (p<0.001).

Taulukko 2. Työhyvinvointikomponenttien ja työperäisen koetun stressin yhteys (% vastanneista)

	koettu stressi miehillä	koettu stressi naisilla	yhteensä
työ mielekästä ja innostavaa useimmiten	16.5	27.6	27.3***
useimmiten liian paljon työtä	63.2	65.6	65.6***
hyvät vaikutusmahdollisuudet useimmiten	10.9	18.2	17.8***
hyvä vertaistuki useimmiten	28.1**	34.0	33.8***

p<0.01, *p<0.001; testattu miesten ja naisten välisen eron merkitsevyyttä

Muista tekijöistä oma jaksaminen oli tärkein hyvinvointia heikentävä uhkatekijä molemmilla sukupuolilla. Miehet kokivat naisia useammin pakolaisuuden, taloustilanteen ja työmarkkinatilanteen hyvinvointia heikentävänä tekijänä. Monet erot olivat myös tilastollisesti merkitseviä (Taulukko 3.).

Taulukko 3. Muut hyvinvointia heikentävät tekijät (% vastanneista)

	miehet	naiset	yhteensä	p
mailman levottomuudet, sodan uhka	38	41	40	0.29
pakolaisuus, maahanmuuttajat	13	7	7	0.001
talouden heilahtelut, taloustaantuma	37	33	33	0.19
oman terveydentilan heikkeneminen	36	38	38	0.48
oma jaksaminen, uupumus	70	76	76	0.04
lähiomaisen sairaus, perhetilanne	27	31	31	0.10
taloudelliset tai asumiseen liittyvät huolet	36	30	31	0.05
avoin työmarkkinatilanne	5	2	2	0.001
pätkätyöt, työsuhteen epävarmuus	5	5	5	0.65

p-arvo <0.05 on tilastollisesti merkitsevä; testattu miesten ja naisten erojen merkitsevyyttä

Kysyttäessä omaa arviota siitä, jaksako vastaaja olla nykyisessä työssään eläkeikään asti, 27 % vastasi 'todennäköisesti' tai 'erittäin todennäköisesti'. Vastaavasti **43 % arvioi, ettei melko tai erittäin todennäköisesti jatka eläkeikään asti.** Yhteensä 27 % vastasi kysymykseen 'mahdollisesti'. Miesten ja naisten väliset erot olivat selvimmät 'erittäin todennäköisesti'-ryhmässä, jossa miehet arvelivat jaksavansa naisia paremmin eläkeikään asti. Vastaavasti vaihtoehdon 'melko epätodennäköisesti' naiset valitsivat miehiä useammin ($p<0.05$).

Oma arvio jaksamisesta eläkeikään asti korreloi tilastollisesti erittäin merkitsevästi koetun työperäisen stressin kanssa. Niistä vastaajista, jotka arvioivat, etteivät jaksaa nykyisessä työssään eläkeikään asti, jopa 70 % raportoi myös työperäistä stressiä. Yhteys oli yhtä vahva sekä miehillä että naisilla. Vain 11 % koki stressiä niistä vastaajista, jotka arvioivat erittäin todennäköisesti jatkavansa eläkeikään asti nykytyössä.

Niistä vastaajista, jotka kyselyn tekohetkellä eivät olleet työssä ($n=3209$), yhteensä 10 % arvioi jatkavansa erittäin todennäköisesti viimeisimmässä työtehtävässään ja noin 20 % melko todennäköisesti. Vastaavasti vajaa viidennes (17 %) arvioi, ettei erittäin todennäköisesti palaa edelliseen työhönsä. Erittäin todennäköisesti työhön paluuta harkitsevia oli miehissä selvästi enemmän kuin naisissa ($p<0.001$). Yhteys koettuun stressiin oli samansuuntainen ja tilastollisesti merkitsevä ($p<0.001$) kuin kysymyksessä omasta arviosta jatkaa eläkkeelle asti nykytyössä.

Varsinaista alanvaihtoa on joskus harkinnut 37 %, melko usein 16 %, 11 % usein ja 18 % erittäin usein. Tässä suhteessa sukupuolten välillä ei ollut eroja ($p=0.63$). Yhteys koettuun työperäiseen stressiin oli tässäkin vahva ja tilastollisesti erittäin merkitsevä. Niistä, jotka eivät koskaan olleet harkinneet alanvaihtoa, vain 14 % koki työperäistä stressiä ja erittäin usein alanvaihtoa miettivistä 69 % oli stressaantuneita.

Noin reilu viidennes (22 %) ilmoitti, että työtiloja on korjattu tutkimuksen ajankohtana 2021-22. Sukupuolten välillä ei ollut eroja. Vajaa kolmannes on työskennellyt väistötiloissa. Viidennes miehistä ilmoitti, ettei tämä ole vaikuttanut heidän terveydentilaansa, mutta naiset kokivat väistötiloista olleen hyötyä. Vain 3 % naisista ilmoitti tästä olleen haittaa terveydelle ($p=0.01$).

Työpaikan sisäilmaolosuhteet olivat yhteydessä kohonneeseen stressin kokemukseen. Tämä näkyi sekä viihtyvyyshaittojen että terveyshaittojen kokemuksen suhteen tilastollisesti merkitsevästi. Kun sisäilmatilanne oli korjattu, yhteyttä stressiin ei enää ollut havaittavissa.

Aineistossa hengitysteiden ja silmien oireita raportoi vähintään viikoittain 25-50 % vastanneista. Yleisimpiä oireita olivat silmäoireet ja nenän tukkoisuus. Käheyttä ja nuhaa oli joka neljännellä vastaajalla ja yskää viidenneksellä. Rasitukseen liittyvää hapennälkää esiintyi 30 %:lla ja tämä oire oli selvästi yleistynyt edelliseen kyselyyn verrattuna. Nuhaoireet, nenäverenvuoto, kurkkukipu ja käheys olivat vähentyneet. Astmaoireiden yleisyys oli pysynyt ennallaan. Useimpia oireita oli naisilla enemmän kuin miehillä. Fyysiset hengitystie- ja silmäoireet korreloivat koetun stressin kanssa eli oireilevilla oli merkitsevästi enemmän työhön liittyvää stressiä kuin oireettomilla.

Oireet ja sairaudet (% vastanneista)

Taulukko 4. Hengitysteiden ja silmien oireet (% vastanneista)

	v. 2017 kysely yhteensä	miehet 2022	naiset 2022	2022 kysely yht.	p
nenän tukkoisuutta	57	38	45	45	0.07
vesinuhaa	39	18	29	28	0.002
sameaa nuhaa	12	6	8	8	0.80
kurkkukipua	27	8	14	14	0.001
käheyttä	33	15	25	25	0.004
nenäverenvuotoa	11	4	4	4	0.46
kuivaa yskää	29	18	22	22	0.04
limaista yskää	12	9	8	8	0.85
hapennälkää rasiuksessa	21	22	30	30	<0.05
yöyskää	10	9	10	10	0.59
hengenahdistusta	13	10	12	12	0.30
hengityksen vinkunaa	9	10	8	8	0.19
vinkuvaa yskää	3	4	2	3	0.11
polttavaa kipua hengitysteissä tai keuhkoissa	4	3	2	2	0.61
silmien kutinaa, kirvelyä tai ärsytystä	50	26	37	37	0.001
silmien kuivuutta	55	31	51	50	0.001

p-arvo <0.05 on tilastollisesti merkitsevä; testattu miesten ja naisten erojen merkitsevyyttä vuoden 2022 kyselyssä

Yleisoireista väsymys oli ylivoimaisesti yleisin oire ja se oli edelliseen kyselyyn verrattuna jonkin verran yleistynyt. Nivelkiput, -turvotus ja aamujäykkyys nivelissä olivat yleistyneet. Samoin lihaskivut ja selkäkiput olivat jonkin verran yleisempiä kuin edellisessä kyselyssä. Päänsäryn ja sydänoireiden osuus oli pysynyt samana. Virtsatieoireita ja rintakipuja lukuun ottamatta naiset raportoivat enemmän yleisoireita kuin miehet (Taulukko 5.). Fyysiset yleisoireet korreloivat koetun stressin kanssa eli oireilevilla oli merkitsevästi enemmän työhön liittyvää stressiä kuin oireettomilla.

Monissa neurologisissa oireissa oli havaittavissa yleistymistä edelliseen kyselyyn verrattuna. Eniten lisääntymistä havaittiin keskittymisvaikeuksissa ja ärtyneisyydessä sekä unihäiriöissä. Unihäiriöitä oli melkein joka toisella vastaajalla ja ärtyneisysoireita yli 40 %:lla. Useimpia oireita oli enemmän naisilla kuin miehillä (Taulukko 6). Fyysiset neurologiset oireet korreloivat koetun stressin kanssa eli oireilevilla oli merkitsevästi enemmän työhön liittyvää stressiä kuin oireettomilla.

Taulukko 5. Yleisoireet (% vastanneista)

	aikaisempi kysely v. 2017	miehet 2022	naiset 2022	2022 kysely yht.	p
kuumetta yli 37,5 tai vilunväreitä	3	1	2	2	0.21
väsymystä, uupumusta	59	54	66	66	0.001
pää tuntunut raskaalta	39	28	44	43	0.001
päänsärkyä, migreeniä	28	14	28	27	0.001
nivelkipuja	39	37	48	47	0.001
nivelturvotusta	16	12	23	22	0.001
aamujäykkyyttä nivelissä	36	32	45	45	0.001
kylmäaltistukseen liittyvää valkosormisuutta	8	2	5	5	0.004
lihaskipuja	39	36	48	47	0.001
selkäkipuja	40	36	46	45	0.007
virtsatieoireita	3	6	3	3	0.03
rytmihäiriöitä	11	6	12	12	0.001
rintakipuja	3	3	3	3	0.003

p-arvo <0.05 on tilastollisesti merkitsevä; testattu miesten ja naisten erojen merkitsevyyttä

Taulukko 6. Neurologiset oireet (% vastanneista)

	aikaisempi kysely v. 2017	miehet 2022	naiset 2022	2022 kysely yht.	p
huimausta	17	7	15	15	0.001
muistihäiriöitä	17	15	21	21	0.007
keskittymisvaikeuksia	24	28	34	34	0.001
ärtyneisyyttä	33	31	44	43	0.001
vapinaa	4	3	5	5	0.02
puutumista tai pistelyä raajoissa	25	16	28	28	0.001
lihasnykinää	7	9	7	7	0.31
unihäiriöitä	40	39	47	47	0.001

p-arvo <0.05 on tilastollisesti merkitsevä; testattu miesten ja naisten erojen merkitsevyyttä

Iho-oireista selvästi yleisin oli käsien kuivuus, kutina ja punoitus, joita oli yli puolella kaikista vastaajista. Iho-oireet olivat vähentyneet jonkin verran seuranta-aikana. Naisilla oli edelleen enemmän iho-oireita kuin miehillä (Taulukko 7). Fyysiset iho-oireet korreloivat koetun stressin kanssa eli oireilevilla oli merkitsevästi enemmän työhön liittyvää stressiä kuin oireettomilla, lukuun ottamatta psoriasisista ja punajäkälää, jossa yhteyttä ei havaittu tai ero ei ollut tilastollisesti merkitsevä.

Taulukko 7. Iho-oireet (% vastanneista)

	aikaisempi kysely v. 2017	miehet 2022	naiset 2022	2022 kysely yht.	p
kasvojen ihon kuivuus tai punoitus	49	21	43	42	0.001
käsien ihon kuivuus, kutina tai punoitus	62	33	57	56	0.001
nokkosrokko, urtikaria	6	2	4	4	0.32
mustelmia ilman vammaa/kolhuja	8	2	9	9	0.001
psoriasis	4	7	4	3	0.001
punajäkälä iholla tai suussa	-	1	1	1	0.57
sieni-ihottuma	-	2	1	1	0.001

= ei kysytty. P-arvo <0.05 on tilastollisesti merkitsevä; testattu miesten ja naisten erojen merkitsevyyttä.

Infektiot

Työperäistä stressiä kokevilla oli ollut merkitsevästi enemmän hengitystieinfektioita kuin vastaajilla, joilla ei ollut stressiä 'useimmiten'. Assosiaatiota työperäiseen stressiin ei havaittu keuhkokuumeen sairastaneilla eikä koronainfektioiden yleisyydessä.

Covid-19-infektion on sairastanut 52 % kerran ja 2,3 % kahdesti. Miehistä 50% oli sairastanut koronan ja naisista 48 % (p=0.03). Yhteensä kaksi prosenttia oli sairastanut koronan kaksi kertaa. Sukupuolten välillä ei ollut eroja.

Yhteensä 55 % on käynyt infektiosairauden vuoksi lääkärin vastaanotolla ja 35 % toistuvasti. Noin 30 % on saanut infektioon antibioottihoidon, noin 11 % toistuvasti. Lähes 80 % on ollut poissa työstä, 37 % pidempään kuin viikon. Yhteensä 16 % on ollut toimenpiteessä poskiontelon tulehdusten vuoksi, 14 % punktioissa ja 4 % leikkauksessa.

Työstressi korreloi lääkärin vastaanotolla käyntien määrään lineaarisesti. Useita vastaanottokäyntejä ilmoittavilla työperäinen stressi oli merkitsevästi yleisempää kuin niillä, joilla oli vähemmän vastaanottokäyntejä. Myös runsas antibioottien käyttö oli yhteydessä stressiin. Työstressiä kokeneilla oli merkitsevästi enemmän toistuvia antibioottikuureja. Stressiä raportoineilla oli myös merkitsevästi enemmän pitkiä, yli 15 vuorokauden poissaoloja. Koettu työstressi ei kuitenkaan korreloinut vastaajan saamien lääketieteellisten tutkimusten tai toimenpiteiden määrän kanssa (esim. poskionteloiden punkteeraus tai leikkaukset). Myöskään hengitysfunktioesteihin lähetetyillä (spirometria, PEF-seuranta) työperäisen stressin taso ei poikennut keskimääräisestä. Stressiä kokeneilta oli otettu enemmän laboratorioanalyysijä kuin muilta ja myös ammattitautitutkimuksiin lähetetyillä stressiä oli enemmän.

Lääkärin toteamissa sairauksissa ei havaittu merkittäviä muutoksia edelliseen saman ammattiryhmän kyselyyn verrattuna. Astmadiagnoosi oli 16 %:lla, mikä on selvästi enemmän kuin aikuisväestössä keskimäärin. Muita allergiasairauksia oli suunnilleen saman verran kuin edellisessä kyselyssä, vain allergista silmätulehdusta oli jonkin verran vähemmän. Verenpainetauti sairastavia oli vastaajien joukossa hieman aiempaa enemmän. Kroonisten tulehduksellisten suolistosairauksien osuudet sekä reumasairauksien osuudet olivat suunnilleen ennallaan (Taulukko 8).

Astma korreloi työperäisen stressin kanssa (p=0.04), samoin atoopikoilla oli jonkin verran enemmän työhön liittyvää stressiä (p=0.01). Selkäsairaus oli yhteydessä työhön liittyvään stressiin (p<0.001). Tulehduksellisista suolistosairauksista vain Crohnin tauti oli yhteydessä työperäiseen stressiin. Keliakia ja 1-typin diabetes eivät olleet yhteydessä stressiin. 2-typin diabeetikoilla ja hypertoniapotilailla oli muita vähemmän stressiä (p<0.05). MS-tauti, reumasairaudet ja nivelrikko eivät olleet yhteydessä stressiin. Myöskään kilpirauhassairauksilla, sydänsairauksilla ja syövällä ei ollut yhteyttä työhön liittyvään stressiin. Masennus ja työuupumus liittyivät erittäin vahvasti työperäiseen

stressiin ($p<0.001$). Vastaajat, joilla ei ollut mitään lääkärin diagnosoimaa sairautta olivat merkitsevästi vähemmän stressaantuneita kuin muut, joilla oli jokin sairaus ($p<0.001$).

Lääkkeiden käyttö ja työperäinen stressi eivät korreloineet. Yli 90 %:lla on rokotussuoja kunnossa. Vain 2 % vastaa kieltävästi, 5 % ei tiennyt asiaa ja 2 % vastanneista ei halunnut kertoa. Sukupuolten välillä ei ollut merkittäviä eroja. Työperäistä stressiä raportoivat muita enemmän ne, joilla ei ollut tietoa rokotussuojastaan tai jotka eivät halunneet kertoa asiaa verrattuna henkilöihin, joiden rokotussuoja oli kunnossa.

Noin 52 % vastanneista käytti jotain lääkitystä jatkuvasti, 4 % kausittain ja 27 % tarvittaessa. Vain 19 % vastaajista ei käyttänyt lainkaan lääkkeitä.

Kemikaali- ja hajusteherkät sekä katupölylle reagoivat kokivat merkitsevästi muita enemmän työhön liittyvää stressiä. Kotona oireilevien stressitaso ei poikennut muista. Samoin julkisissa rakennuksissa, tai ulkona luonnossa oireilevilla ei stressitaso ollut erilainen kuin muulla aineistolla.

Taulukko 8. Lääkärin toteamat sairaudet (% vastanneista).

	aikaisempi kysely	miehet 2022	naiset 2022	2022 kysely yht.	p
astma	17	14	16	16	0.54
allerginen nuha	23	20	21	21	0.79
maitorupi, taiveihottuma, atooppinen ihottuma	12	6	12	12	0.01
allerginen silmätulehdus	7	4	4	4	0.84
keliakia	2	0.4	2	2	0.12
diabetes, nuoruusiän sokeritauti	1	1	1	1	0.18
diabetes, aikuisiän sokeritauti	5	9	6	6	<0.05
nivelreuma	1	2	2	2	0.73
selkärankareuma	1	1	1	1	0.89
muu reumasairaus, autoimmuunisairaus	3	2	5	4	<0.05
nivelrikko, nivelkuluma	24	18	27	26	0.004
kilpirauhasen sairaus, vajaatoiminta, ylitoiminta tms.	12	4	14	14	0.001
syöpä	4	2	4	4	0.24
keuhkohtaumatauti, COPD tai krooninen bronkiitti	2	3	1	1	0.001
homepölykeuhko, alveoliitti	0,1	0	0	0	0.93
sarkoidoosi	-	0.4	0.6	0,6	0.81
sepelvaltimotauti, muu sydänsairaus	1,5	3	2	2	0.76
kohonnut verenpaine, verenpainetauti	21	28	24	24	0.01
selkäsairaus	9	14	11	11	0.25
Crohnin tauti	0,4	0	1	1	0.08
haavainen paksusuolitulehdus	1	1	1	1	0.46
silmän värikalvontulehdus, iriitti	2	1	1	1	0.56
masennus	-	19	17	17	0.008
työuupumus	-	17	18	17	0.71
MS-tauti	-	0,4	0,3	0,3	0.94
jokin muu sairaus	18	7	7	7	0.79
ei mitään yllä olevista sairauksista	17	17	17	17	0.93

- = ei kysytty vuoden 2016 kyselyssä; tilastollinen merkitsevyys testattu miesten ja naisten välisistä eroista v. 2022 kyselyssä, p<0.05 on tilastollisesti merkitsevä

Elintapatekijät

Vastanneista 17 % tupakoi, mikä on suunnilleen saman verran kuin aikuisväestössä keskimäärin. Tupakoinnin lopettaneita oli 29 %. Miehet tupakoivat merkitsevästi useammin (20 %) kuin naiset (17 %). Muunsukupuoliset tupakoivat vähemmän (11 %) ($p < 0.001$). Päivittäin muiden tupakansavulle altistui 3 %. Noin joka toisella vastaajalla on jokin kotieläin.

Tupakoivat raportoivat enemmän työperäistä stressiä (46 %) kuin tupakoimattomat (40 %). Samaa yhteyttä ei todettu miehillä. Naisilla ero oli tilastollisesti merkitsevä ($p = 0.003$).

Kotieläinten pito ei korreloinut työperäisen stressin kanssa, ei stressiä lisäävästi, mutta ei myöskään vähentävästi ($p = 0.13$).

Stressiin vaikuttavat tekijät ja stressin syyt

Häirintä ja epäasiallinen kohtelu

Vastanneista neljä prosenttia koki olevansa epäasiallisen kohtelun tai häirinnän kohteena jatkuvasti, 13 % usein ja 61 % satunnaisesti. Vain viidennes (21 %) ei ole lainkaan kohdannut tällaista työurallaan. Myöntävästi vastanneista 72 % oli kokenut epäasiallista käytöstä potilaan tai asiakkaan taholta, 30 % potilaan omainen tai huoltaja, 45 % koki työtoverin aiheuttaneen tätä ja 25 % ilmoitti esimiehen olevan tässä toimijana. Henkisen väkivallan tai kiusaamisen kohteena kokee olevansa 9 % vastaajista ja 26 % oli kokenut tällaista aikaisemmin.

Fyysisen väkivallan uhkaa oli kokenut 20 % ja väkivallan kohteeksi oli joutunut 27 % kaikista vastaajista. Pisto-, viilto-, purema- tai roiskevamman kohteena on ollut 24 % 1-5 kertaa, 2 % 6-10 kertaa ja 2 % yli 10 kertaa.

Naiset olivat olleet häirinnän tai epäasiallisen kohtelun kohteena miehiä useammin erityisesti aikaisemmin, mutta ei enää nykyisin eikä sukupuolten välinen ero ollut tilastollisesti merkitsevä.

Sekä häirintä että epäasiallinen kohtelu korreloivat työperäiseen stressiin. Myös väkivalta tai sen uhka oli sidoksissa kohonneeseen stressitasoon, myöskin silloin kun kiusaaminen oli tapahtunut aikaisemmin, mutta vastaaja ei ollut enää sen kohteena.

Kiusaaminen, epäasiallinen kohtelu ja väkivallan uhka ei korreloinut merkitsevästi työperäiseen stressiin, jos sen aiheuttajana oli potilas tai muu hoidettava. Stressikokemus oli suurempi ja tilastollisesti merkitsevä, kun uhka tai haitta kohdistui työntekijään potilaan omaisen taholta. Erityisen selvä yhteys stressiin havaittiin, jos epäasiallinen kohtelu liittyi työtoveriin tai esimieheen.

Joka viides vastaaja oli ollut uhkailun kohteena ja joka neljäs fyysisen väkivallan kohteena. Miesten ja naisten välillä ei tässä havaittu merkitseviä eroja. Ihon läpäisevät vammat (neulanpisto, viiltohaava) tai limakalvokontaktit (roiske silmään tai purema) olivat miehillä tavallisempia kuin naisilla ($p = 0.03$).

Työsidonnaisuus ja työn mielekkyys

Yhteensä 65 % vastaajista piti työsidonnaisuuttaan tällä hetkellä sopivana, 26 % liian suurena ja 8 % liian vähäisenä. Miehistä 69 % piti työsidonnaisuuttaan sopivana ja naisista 65 %. Naisista 8 % koki työsidonnaisuutensa liian vähäiseksi, kun vastaava luku miehillä oli 5 %. Sukupuolten väliset erot olivat tilastollisesti merkitseviä ($p = 0.01$).

Yhteensä 58 % piti työtään jossain määrin mielekkäänä, 16 % erittäin mielekkäänä ja vastaavasti 20 % jossain määrin epämielikkäänä ja 5 % täysin epämielikkäänä. Sukupuolten välillä erot tässä suhteessa olivat vähäisiä, mutta miehistä hiukan suurempi osuus koki työnsä erittäin mielekkäänä ($p = 0.06$). Suuri työperäisen stressin kokemus liittyi sekä liian vähäiseen että liian korkeaan työkuormitukseen. Vähäisin stressin kokemus oli niillä, jotka kokivat työkuormituksen

sopivaksi ja työn sisällön mielekkääksi. Stressin kokemus oli suurinta vastaajilla, jotka kokivat nykyisen työnsä täysin epämieliseksi. Erot stressin kokemisessa olivat tilastollisesti erittäin merkitseviä.

Työilmapiiri ja työstä saatu palaute

Lähityöyhteisön työilmapiiri oli 51 %:lla hyvä, 28 %:lla kohtalainen ja 5 %:lla huono, mutta toisaalta 15 % piti työilmapiiriä erittäin hyvänä. Miehet kokivat jonkin verran naisia useammin työilmapiirin erittäin hyväksi ($p=0.04$). Lähes 90 % koki tulevaisuutta toimeen työtovereidensa kanssa hyvin tai erittäin hyvin. Lähes 80 % tuli hyvin tai erittäin hyvin esimiehensä kanssa. Stressin taso oli vähäisempi, kun työilmapiiri koettiin hyväksi.

Yhteensä 65 % koki, että voi neuvotella työhön liittyvistä pulmista työtovereiden kanssa. Noin kolmannes koki, että keskustelumahdollisuuksia on liian vähän. Miehet kokivat naisia useammin voivansa keskustella työtovereitten kanssa (74 % vs. 65 %, $p=0.02$).

Viidennes vastaajista ei saanut työstään mitään palautetta. Naiset kokivat näin merkitsevästi miehiä useammin (21 % ja 12 %). Valtaosa vastaajista (59 %) sai työstään pääasiassa myönteistä palautetta. Miehet saivat positiivista palautetta naisia enemmän (64 % ja 59%), mutta ero ei ollut kovin suuri. Enimmäkseen negatiivista palautetta sai vain 3 %, miehistä 4 % ja naisista 3 %).

Potilailta ja asiakkailta positiivista palautetta sai 73 % kaikista vastaajista ja vajaa viidennes sai sekä kielteistä että myönteistä palautetta. Sukupuolten välillä ei todettu eroja ($p=0.67$).

Kaikista vastaajista 12 % koki olevansa työssään yksin melkein aina tai aina. Noin 30 % ei kokenut yksinäisyyttä koskaan ja miehistä näin vastasi 35 %, naisista 29 %. Sukupuolten välinen ero oli tilastollisesti merkitsevää.

Vastaajista 70 % koki joskus päätöksenteon vaikeutta työssään. Naiset kokivat tätä miehiä useammin ja ero oli tilastollisesti merkitsevää ($p=0.01$). Vain joka neljäs koki pystyvänsä vaikuttamaan työtehtäviinsä paljon tai melko paljon. Miehet kokivat vaikutusmahdollisuutensa merkittävästi paremmiksi kuin naiset ($p<0.001$). Miehet kokivat myös voivansa vaikutusmahdollisuutensa paremmiksi siihen, missä järjestyksessä työt tehdään ($p<0.01$). Miehet kokivat myös voivansa paremmin vaikuttaa omaan ajankäyttöön kuin naiset ($p<0.001$). Koko aineistosta noin 14 % pystyi vaikuttamaan paljon ja 29 % melko paljon omaan ajankäyttöön. Viidennes pystyi vaikuttamaan omiin työmenetelmiinsä paljon ja yli 40 % melko paljon. Miehet kokivat pystyvänsä vaikuttamaan paljon työmenetelmiin naisia useammin ($p<0.01$). Vain alle 10 % pystyi vaikuttamaan paljon siihen, miten työt jaetaan työntekijöiden kesken ja noin neljännes pystyi vaikuttamaan tähän melko paljon. Miesten vaikutusmahdollisuudet olivat tässäkin suhteessa suuremmat ($p=0.01$). Valtaosa vastaajista (58 %) ei pystynyt lainkaan vaikuttamaan siihen, kenen kanssa työskentely tapahtuu. Miesten kokemat vaikutusmahdollisuudet olivat kuitenkin jonkin verran paremmat. Vaikutusmahdollisuudet laitehankintoihin olivat vähäiset eikä sukupuolten välillä ollut eroja. Vain 10 % pystyi vaikuttamaan laitehankintoihin paljon tai melko paljon.

Työn vaatimukset

Viidennes kaikista vastanneista koki melko usein ja 9 % jatkuvasti, että joutui omaksumaan kohtuuttoman paljon uusia asioita selviytyäkseen työtehtävistä. Vain 6 % ei kokenut näin koskaan. Naiset kokivat vaatimusten olevan kohtuuttomia miehiä useammin ($p<0.01$). Noin 60 % koki nykyisten valmiuksiensa vastaavan hyvin työn vaatimuksia eikä sukupuolten välillä todettu eroja. Noin 15 % koki työpaikalla vallitsevan kilpailuhenkeä. Sukupuolten välillä ei ollut eroja. Samoin vain 15 % oli havainnut työpaikalla esimiesten ja alaisten välisiä ristiriitoja. Tässäkään ei ollut eroja sukupuolten välillä. Noin viidennes oli havainnut työntekijöiden välisiä ristiriitoja paljon tai melko paljon. Miehet ja naiset kokivat asian samalla tavalla. Vain noin 10 % oli havainnut eri henkilöstöryhmien välisiä ristiriitoja, eikä tässäkään kokemuksessa ollut sukupuolten välisiä eroja.

Melkein viidennes koki tarvitsevansa lisäkoulutusta ja reilu viidennes koki, että valmiuksia olisi vaativampiinkin tehtäviin. Vastaajien mielestä työn tahti ja kuormitus oli kahden viime vuoden aikana lisääntynyt huomattavasti (55 %) ja lisäksi 33 % koki, että lisääntymistä on tapahtunut jonkin verran. Vain 9 % kokee, ettei muutoksia ole tapahtunut ja 2

% ilmoittaa työkuormituksen keventyneen jonkin verran. Naiset kokivat työkuormituksen huomattavaa lisääntymistä miehiä useammin ($p=0.05$).

Tärkein syy työkuormituksen lisääntymiseen oli vastaajien mukaan sijaisten puute, hengityssuojainten käyttöön liittyvä kommunikoinnin vaikeutuminen, eristysmääräykset ja sulkutoimet pandemiaan liittyen. Muina johtavina syinä mainittiin epäselvät ohjeet ja potilasmäärän kasvu. Sen sijaan vain joka toinen mainitsi sote-uudistuksen työmäärän kasvun syynä. Sukupuolten väliset erot olivat vähäisiä (Taulukko 9).

Jos vastaaja joutui jäämään pois työstä, noin joka toisella työt jaetaan työtovereiden kesken ja noin 40 %:lle palkataan sijainen. Vastauksissa ei ollut havaittavissa sukupuolten välisiä eroja.

Taulukko 9. Tärkeimmät työkuormituksen kasvun syyt (% vastanneista)

	miehet	naiset	2022 kysely	p-arvo
potilaiden / asiakkaiden / hoidettavien lasten määrä on kasvanut	59	69	68	0.002
työtehtävien alue on laajentunut mm. sote-uudistuksenvuoksi	43	48	48	0.11
työtehtävät ovat vaikeutuneet	55	55	56	0.12
uuden tiedon omaksumisvaatimukset ovat kasvaneet	63	68	68	0.20
henkilöstöä on vähemmän suhteessa työmäärään	83	89	88	0.09
tietokoneet ja muut etätöön edellyttämät laitteet ja ohjelmat ovat lisänneet työmäärää	66	68	67	0.05
korona-pandemian eristysmääräykset / sulkutoimet ovat lisänneet työmäärää	86	85	85	0.59
korona-pandemian ohjeet ja määräykset ovat epäselviä ja ristiriitaisia sekä huonosti ennakoitavissa	76	72	72	0.07
poissaoloihin on vaikea saada sijaisia	94	96	96	0.13
hengityssuojainten käyttö vaikeuttaa kommunikointia	84	91	91	0.001
karanteenimääräyksistä aiheutuu paljon ylimääräistä työtä	86	83	83	0.53

$p < 0.05$ on tilastollisesti merkitsevää; testattu miesten ja naisten vastausten eroja ja tilastollista merkitsevyyttä

Työn fyysinen rasittavuus

Vastaajista 37 % koki työnsä melko rasittavaksi ja 26 % fyysisesti erittäin rasittavaksi. Naiset kokivat merkitsevästi useammin työnsä rasittavaksi tai erittäin rasittavaksi ($p < 0.001$). Viidenneksellä työ oli vain jonkin verran rasittavaa ja 14

%:lla kevyttä tai melko kevyttä. Kumarassa tai muuten hankalassa asennossa työskenteli päivittäin 1-4 tuntia yhteensä 46 % vastanneista ja yli 4 tuntia noin viidennes vastaajista. Naiset ilmoittivat päivittäisiä epäergonomisia työasentoja merkitsevästi miehiä useammin.

Vastaajat kokivat tärkeimmiksi työn fyysisiksi vaaroiksi kulumasairaudet ja rasitusvamman vaaran sekä toisaalta työuupumuksen. Naiset kokivat näitä vaaroja merkitsevästi useammin kuin miehet (Taulukko 10).

Taulukko 10. Työn fyysiset vaarat

	miehet	naiset	2022 kysely	p-arvo
tapaturmavaara	13	16	16	0.25
väkivallan kohteeksi joutumisen vaara	28	24	24	0.13
ammattitaudin vaara	19	18	18	0.06
sairauksien tartuntavaara	31	32	32	0.64
käsi-ihottumaan sairastumisvaara (desinfektioaineet)	22	30	29	0.01
kulumasairauden tai rasitusvamman vaara	35	52	51	0.001
vakava työuupuminen	39	52	52	0.001
masennuksen tai muun mielenterveysongelman vaara	27	33	33	0.01
tapaturman tai vahingon aiheuttaminen potilaalle/asiakkaalle/ lapselle	16	15	15	0.14
arvokkaan laitteen rikkoutuminen	7	5	5	0.02

$p < 0.05$ on tilastollisesti merkitsevä; testattu miesten ja naisten vastausten eroja ja tilastollista merkitsevyyttä

Työntekijöitä stressasi erityisen paljon työn matala palkkaus suhteessa työn vaativuuteen. Naisia tämä kuormitti merkitsevästi enemmän kuin miehiä. Liiallinen työmäärä, kiire, korkea vastuu, keskeytykset ja vaativat potilaat stressasivat noin joka viidettä – joka neljättä vastaajaa. Naiset mainitsivat nämä kuormitustekijät miehiä useammin (Taulukko 11).

Korona-pandemia, sota tai sodan uhka sekä mahdollinen pakolaistulva aiheuttivat stressiä huomattavan harvoin.

Taulukko 11. Stressiä (paljon) aiheuttavat tekijät (% vastanneista)

	miehet	naiset	2022 kysely	p-arvo
liiallinen työmäärä	17	25	25	0.001
kiire	19	29	29	0.001
vastuu	14	20	20	0.01
työn jatkuvat keskeytykset	17	21	21	0.001
"vaikeat" potilaat / asiakkaat / lapset	21	21	21	0.13
"vaikeat" tai kuormittavat potilaan / asiakkaan / lapsen huoltajat tai omaiset	15	13	13	0.46
hallinnolliset tehtävät, byrokratia	9	9	9	0.60
työolot	10	11	11	0.06
melu, häiriöt	11	13	13	0.01
turvallisuus, järjestyshäiriöt	8	4	4	0.01
epävarmuus työn jatkuvuudesta	3	3	3	0.89
korona-pandemia	9	12	12	0.02
sota, sodan uhka tai levottomuudet lähialueilla	2	4	4	0.001
pakolaisuus, joka voi heijastua Suomeen	3	2	2	0.14
matala palkka suhteessa työn vaativuuteen	43	52	52	0.001
ei mikään edellä mainituista	3	7	7	0.40

$p < 0.05$ on tilastollisesti merkitsevä; testattu miesten ja naisten vastausten eroja ja tilastollista merkitsevyyttä

Työntekijöiden mielestä työstressiä voisi parhaiten parantaa palkkaa nostamalla ja hankkimalla lisää avustavaa henkilökuntaa. Yli 40 % toi esiin potilasmäärän pienentämisen. Reilu kolmannes piti työnohjausta ja työajan vähentämisen hyvinä keinoina stressin vähentämiseksi. Joka neljäs vastaaja piti eläkeiän varhentamista ja täydennyskoulutuksen lisäämistä hyvinä keinoina. Useimmissa keinoissa miehet ja naiset olivat yhtä mieltä asiasta. Naisvastaajat toivat miehiä useammin esiin avustavan henkilökunnan tarpeen ($p=0.04$) (Taulukko 12).

Naisilla sekä uupumis- että empatiamittarit osoittivat korkeampia tunnuslukuja kuin miehillä, joilla kyynistymisen ja tunteettomuus olivat hiukan korkeammalla tasolla kuin miehillä. Toisaalta naiset kokivat myös runsaammin onnistumisen kokemuksia ja työn iloa. Karkeasti ottaen vakavan työuupumuksen partaalla oli jo viidennes – kolmannes työntekijöistä sekä miehistä että naisista. Samanaikaisesti heistä kolmella neljästä oli kokemus työn merkityksellisyydestä ja jopa 80 % vastaajista koki ratkaisevansa potilaiden/asiakkaiden ongelmia hyvin tuloksin (Taulukko 13).

Taulukko 12. Miten vastaajan mielestä voitaisi parhaiten lievittää työstressiä? ($p < 0.05$ tilastoll. merkitsevä ero)

	miehet	naiset	2022 kysely	p-arvo
työaikaa vähentämällä	30	35	34	0.03
potilasmäärää pienentämällä	38	43	43	0.19
hankkimalla lisää avustavaa henkilökuntaa	68	75	74	0.04
työympäristöä muuttamalla, esim. muunneltavat tilat	22	23	23	0.15
tarkoituksenmukaisilla tehtäväjärjestelyillä	37	40	40	0.54
peruskoulutusta kehittämällä	10	7	7	0.01
täydennyskoulutusta lisäämällä	27	29	29	0.41
työnohjausta kehittämällä	37	37	37	0.82
osa-aikatyötä lisäämällä	14	16	16	0.61
eläkeikää varhentamalla	25	27	27	0.67
palkkaa nostamalla	87	89	89	0.57

Taulukko 13. Kuormittuminen, työuupumus ja kyynisyys (% osuus vastaajista, jotka vastanneet 'viikoittain' tai 'päivittäin')

	miehet	naiset	2022 kysely	
tunnen olevani henkisesti tyhjiin puserrettu työssäni	30	42	41	0.001
työpäivän päättyessä tunnen olevani aivan lopussa	37	58	57	0.001
olen väsynyt jo aamulla tietäessäni, että minun pitää kohdata uusi työpäivä	28	38	38	0.001
minun on helppo ymmärtää, miltä potilaasta / asiakkaasta / lapsesta tuntuu	56	87	86	0.001
huomaan kohtelevani joitakin potilaita / asiakkaita / lapsia ikään kuin he olisivat esineitä	6	6	6	0.08
jatkuva työskentely ihmisten kanssa on minulle todella rasittavaa	15	13	13	0.01
käsittelen potilaiden / asiakkaiden / lasten ongelmia erittäin hyvin tuloksin	76	79	79	0.27
tunnen olevani loppuun uupunut työstäni	31	35	35	0.002
tunnen vaikuttavani myönteisesti ihmisten elämään työni kautta	69	75	75	0.03
olen tunteettomampi ihmisiä kohtaan kuin olin aloittaessani tämän työn	23	19	19	0.13
olen huolissani, että tämä työ kovettaa minua	24	22	22	0.02
tunnen olevani täynnä energiaa	36	36	36	0.80
työni turhauttaa minua	29	29	28	0.94
tunnen tekeväni liikaa työtä	41	49	49	0.01
en oikeastaan välitä siitä, miten joidenkin potilaiden / asiakkaiden / lasten käy	8	5	5	0.001
työskentely ihmisten kanssa stressaa minua työssäni liikaa	13	10	10	0.10
pystyn helposti luomaan leppoisan ilmapiirin potilaiden / asiakkaiden / lasten kanssa	84	88	88	0.09
tunnen itseni iloiseksi työskenneltyäni kiinteästi potilaiden / asiakkaiden / lasten kanssa	72	78	78	0.02
olen saanut aikaan monia arvokkaita asioita tässä työssä	63	67	66	0.41
tunnen olevani kestäväni rajoilla	24	28	28	0.03
pystyn suhtautumaan tyyneesti henkisiin ongelmiin työssäni	65	58	58	0.01
tunnen, että potilaat / asiakkaat / lapset tai heidän huoltajansa / omaisensa syyttävät minua joistakin ongelmistaan	14	9	9	0.001

$p < 0.05$ on tilastollisesti merkitsevä; testattu miesten ja naisten vastausten eroja ja tilastollista merkitsevyyttä

Vakioidut riskisuhteet

Kun työperäisen stressin riskitekijöitä vakioitiin taustamuuttujien suhteen, iän ja sukupuolen vaikutus säilyi tilastollisesti merkitsevänä. Työ vanhainkodissa tai vanhusten hoivapalveluissa oli merkitsevä stressiä lisäävä tekijä, kun vastaajan iän ja sukupuolen vaikutus oli otettu huomioon (OR 1.37, CI 1.12 – 1.67, p=0.02). Samoin kotihoidossa työskentelevillä oli merkitsevä lisäriski kokea työhön liittyvää stressiä (OR 1.97, CI 1.59 – 2.25, p<0.001). Työnantajan vaikutus ei ollut yhtä selvä kuin raakadatan ristiintaulukoinnissa. Myöskään eri erva-alueiden välillä ei todettu merkitseviä eroja, kun iän ja sukupuolen vaikutus oli vakioitu.

Tilastollisesti merkitsevät stressin riskitekijät ja stressiltä suojaavia tekijöitä on koottu taulukkoon 14. OR on vedonlyöntisuhde ja CI on luottamusväli, joka osoittaa tilastollisen merkitsevyyden 5 %:n tasolla.

Taulukko 14. Työperäisen stressin riskitekijöitä ja suojaavia tekijöitä; työperäisen riskin OR, kun iän ja sukupuolen vaikutus on otettu huomioon logistisella regressiomallilla.

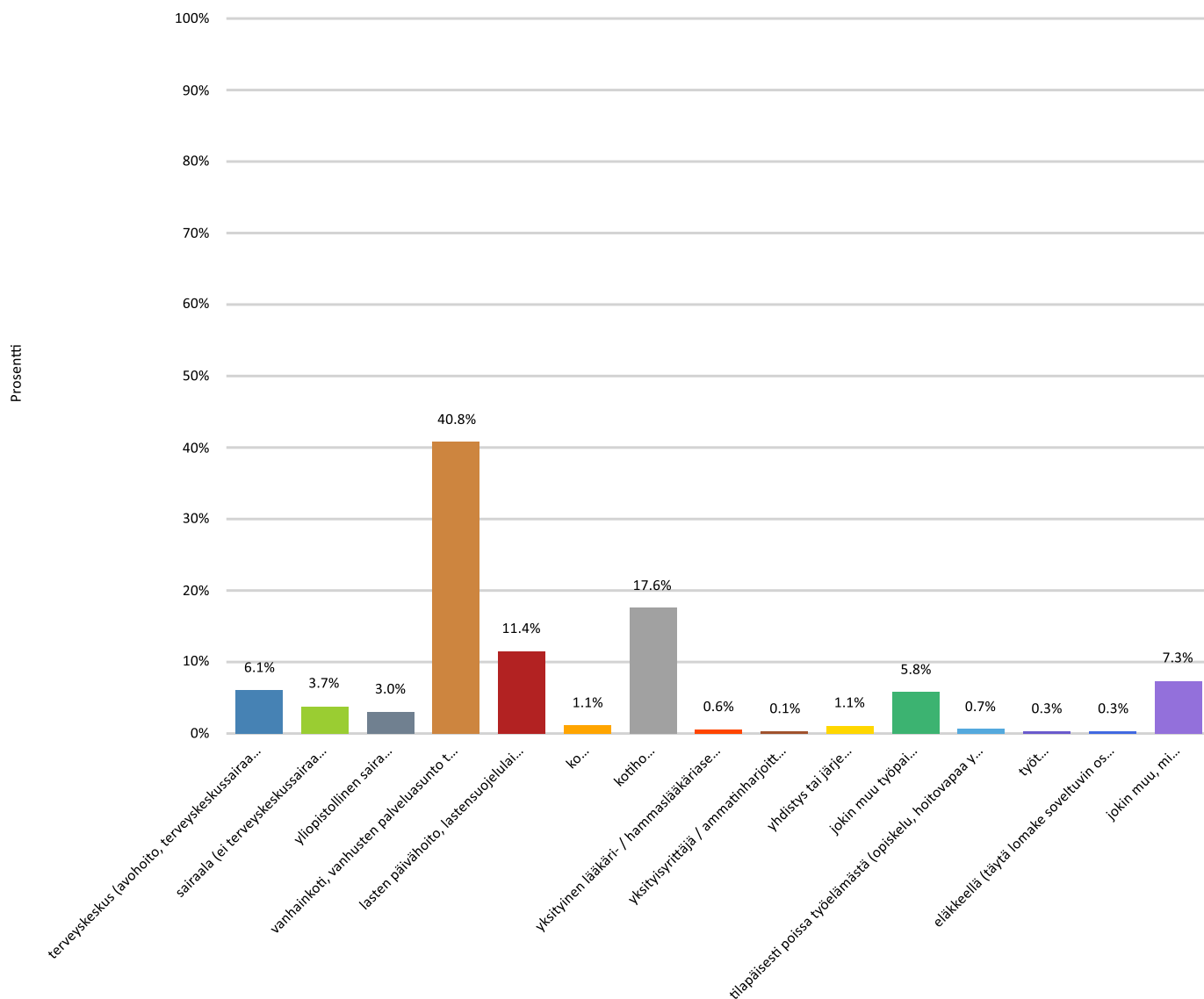
muuttuja	n	OR	95 % CI	p-arvo
sukupuoli, mies sp nainen	6894	1 1.48	1.17 – 1.88	0.001
ikä		0.97	0.97 – 0.98	<0.001
riskitekijöitä:				
häirintä ja epäasiallinen kohtelu		1.77	1.65 – 1.90	<0.001
henkinen väkivalta		1.24	1.17 – 1.31	<0.001
fyysinen väkivalta tai vähivallan uhka		1.26	1.19 – 1.34	<0.001
ongelmat esimiehen kanssa		1.74	1.62 – 1.86	<0.001
liiallinen työkuormitus		7.35	6.59 – 8.21	<0.001
suojaavia tekijöitä:				
lähityöyhteisössä ei ole esimiesten ja alaisten ristiriitoja		0.58	0.54 – 0.62	<0.001
työ mielenkiintoista ja innostavaa		0.36	0.32 – 0.40	<0.001
hyvät vaikutusmahdollisuudet työssä ja työympäristössä		0.27	0.23 – 0.32	<0.001
hyvä vertaistuki		0.42	0.38 – 0.46	<0.001

TAULUKKOLIITE; suorat jakaumat

2. Sukupuoli

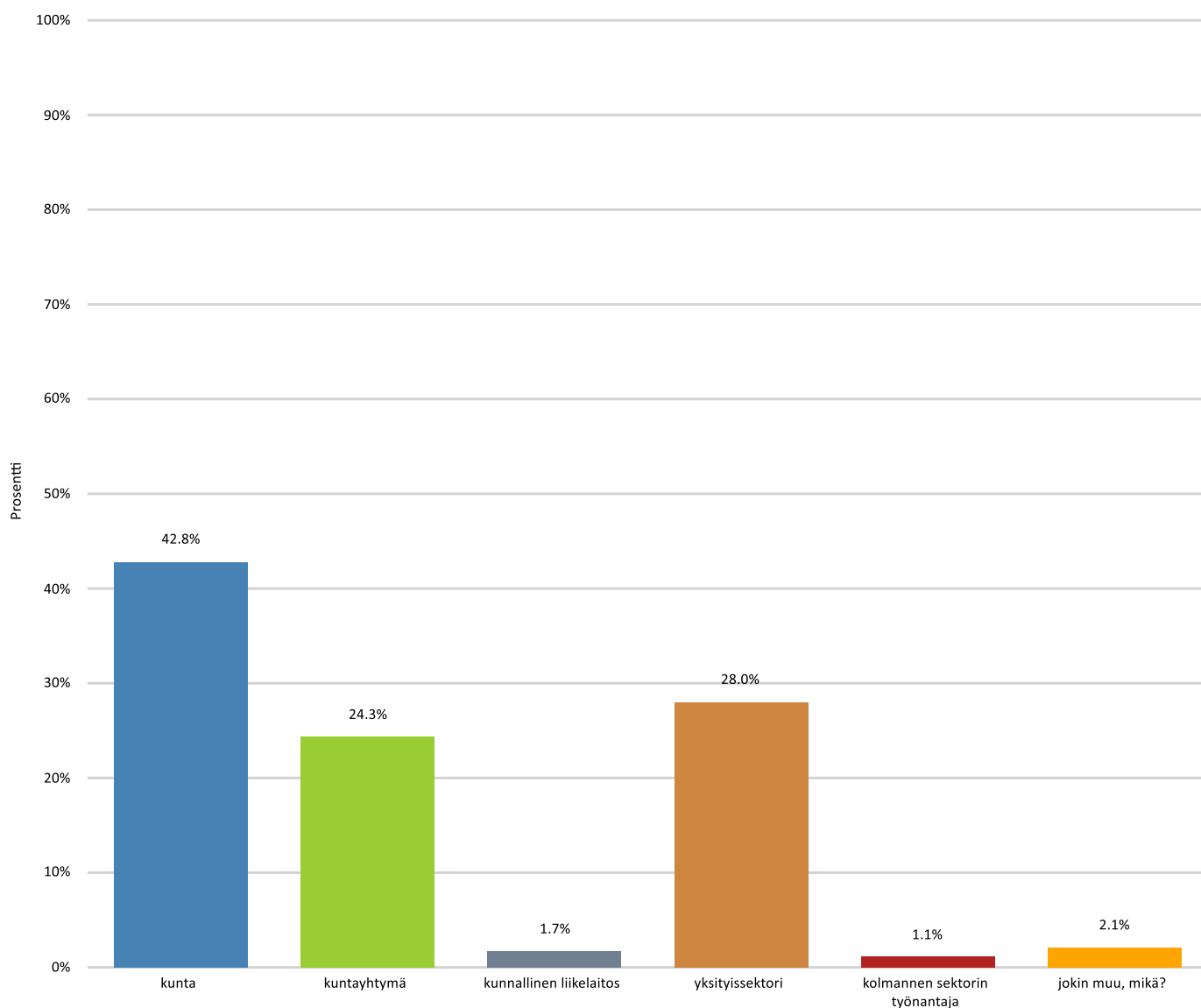
Nimi	Prosentti
mies	4,4%
nainen	95,2%
muu, tai en halua kertoa	0,4%
N	6981

3. Mikä on pääasiallinen työpaikkasi?

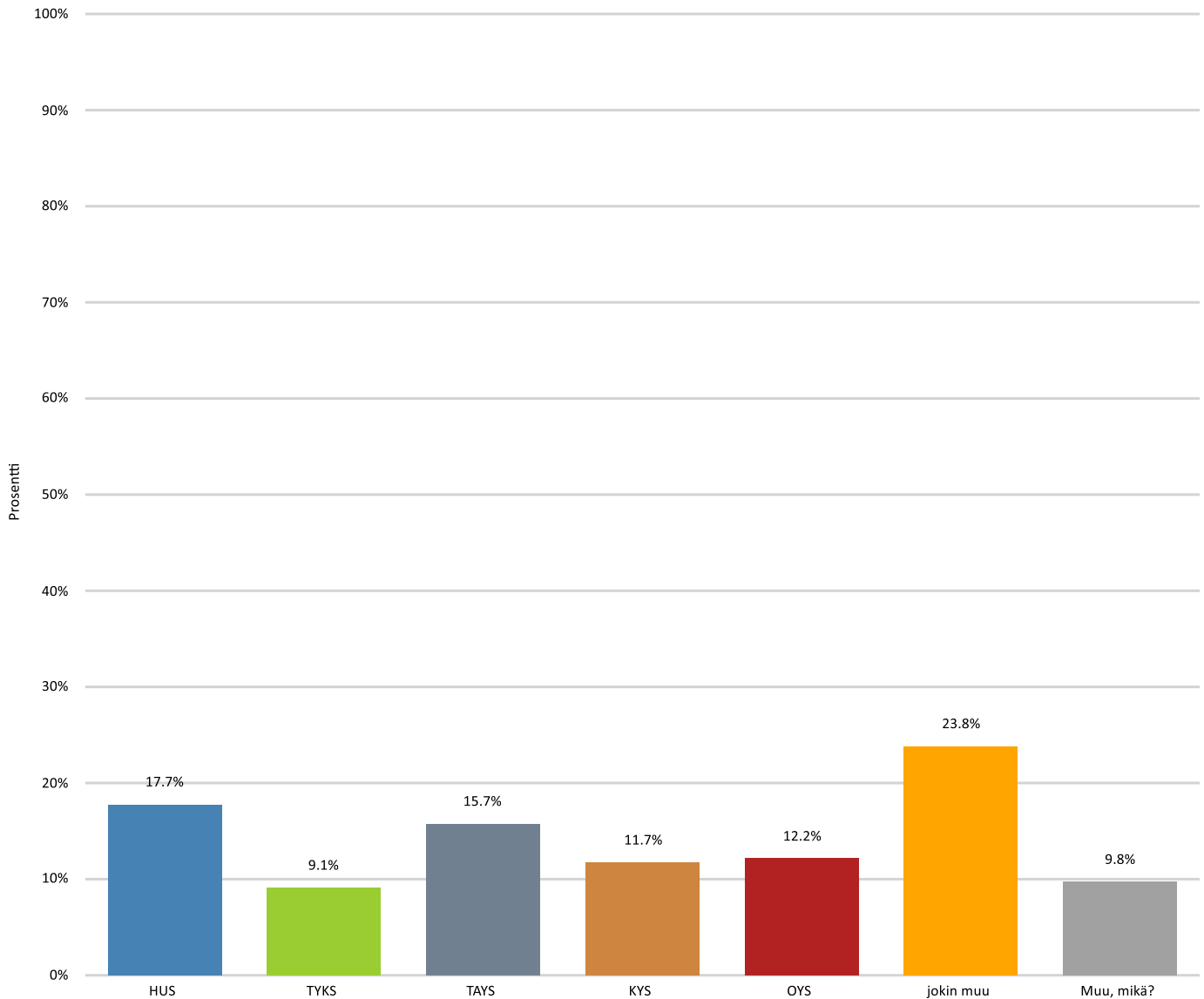
Nimi	Prosentti
terveyskeskus (avohoito, terveyskeskussairaala)	6,1%
sairaala (ei terveyskeskussairaala)	3,7%
yliopistollinen sairaala	3,0%
vanhainkoti, vanhusten palveluasunto tms.	40,8%
lasten päivähoito, lastensuojelulaitos	11,4%
koulu	1,1%
kotihoito	17,6%
yksityinen lääkäri- / hammaslääkäriasema	0,6%
yksityisyrittäjä / ammatinharjoittaja	0,1%
yhdistys tai järjestö	1,1%
jokin muu työpaikka	5,8%
tilapäisesti poissa työelämästä (opiskelu, hoitovapaa yms.)	0,7%
työtön	0,3%
eläkkeellä (täytä lomake soveltuvin osin)	0,3%
jokin muu, mikä?	7,3%
N	6996

5. Mikä on työnantajasi?

Nimi	Prosentti
kunta	42,8%
kuntayhtymä	24,3%
kunnallinen liikelaitos	1,7%
yksityissektori	28,0%
kolmannen sektorin työnantaja	1,1%
jokin muu, mikä?	2,1%
N	6949

6. Millä ERVA-alueella työskentelet?

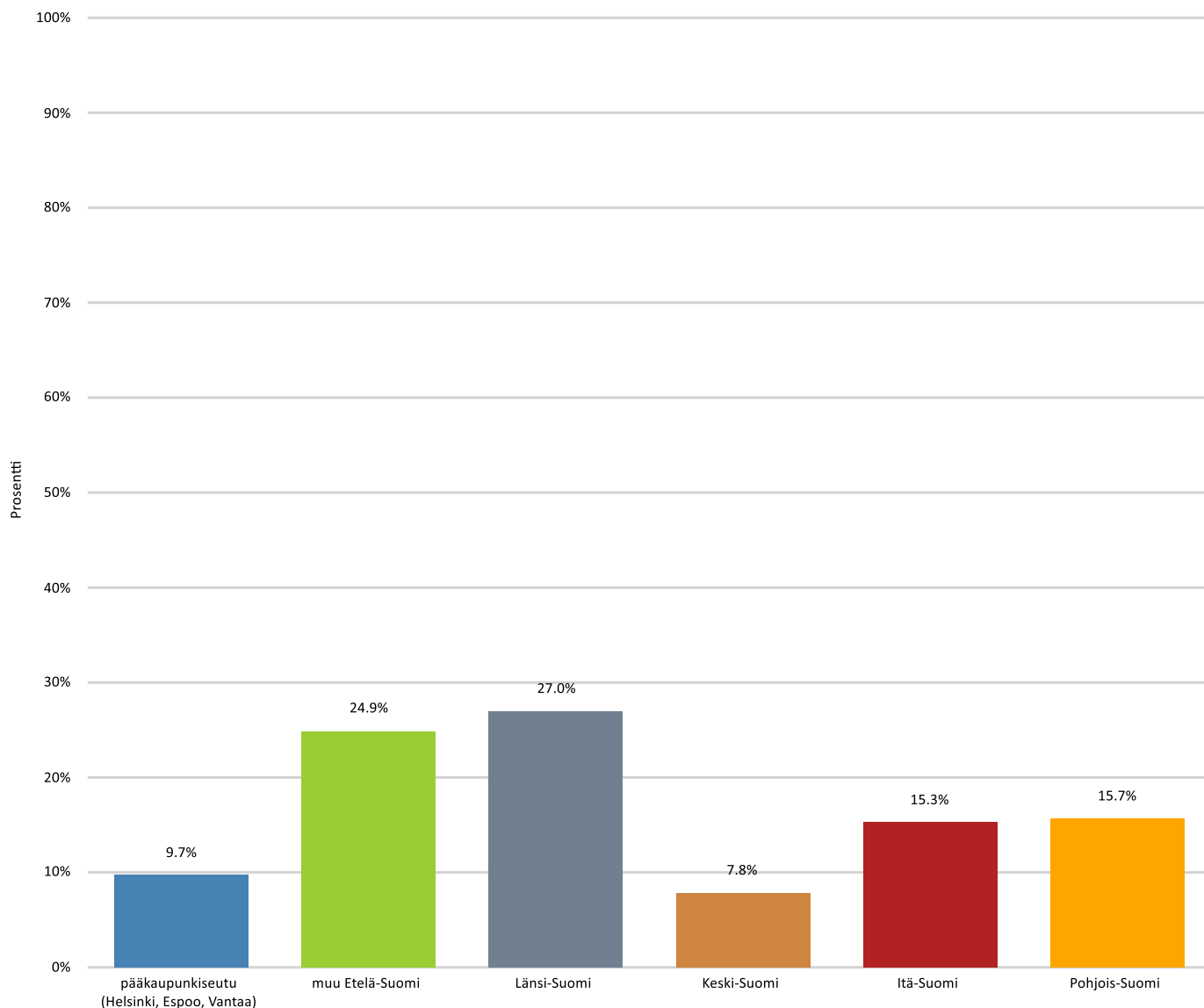

Nimi	Prosentti
HUS	17,7%
TYKS	9,1%
TAYS	15,7%
KYS	11,7%
OYS	12,2%
jokin muu	23,8%
Muu, mikä?	9,8%
N	6767

7. Millainen on terveydenhuollon tutkintoosi johtanut ammattinimikkeesi?

Nimi	Prosentti
ensihoitaja (amk)	0,0%
hammashoitaja	0,2%
lastenhoitaja / päivähoitaja / lastenohjaaja	3,0%
lähi- / perushoitaja / apuhoitaja	92,2%
mielenterveyshoitaja	0,5%
sairaanhoidaja / erikoissairaanhoidaja	0,7%
kätilö	0,0%
terveydenhoitaja, työterveyshoitaja	0,1%
kodinhoitaja	0,5%
jokin muu, mikä?	2,9%
N	6970

8. Millä alueella Suomessa työskentelet?

Nimi	Prosentti
pääkaupunkiseutu (Helsinki, Espoo, Vantaa)	9,7%
muu Etelä-Suomi	24,9%
Länsi-Suomi	27,0%
Keski-Suomi	7,8%
Itä-Suomi	15,3%
Pohjois-Suomi	15,7%
N	6970

9. Missä tilassa olet talvikauden 2021-22 aikana pääasiassa työskennellyt

Nimi	Prosentti
työpaikalla	93,8%
osan aikaa etätyössä	1,4%
pääasiallisesti etätyössä	0,6%
olen ollut poissa työstä	2,4%
Muu, mikä?	1,9%
N	6985

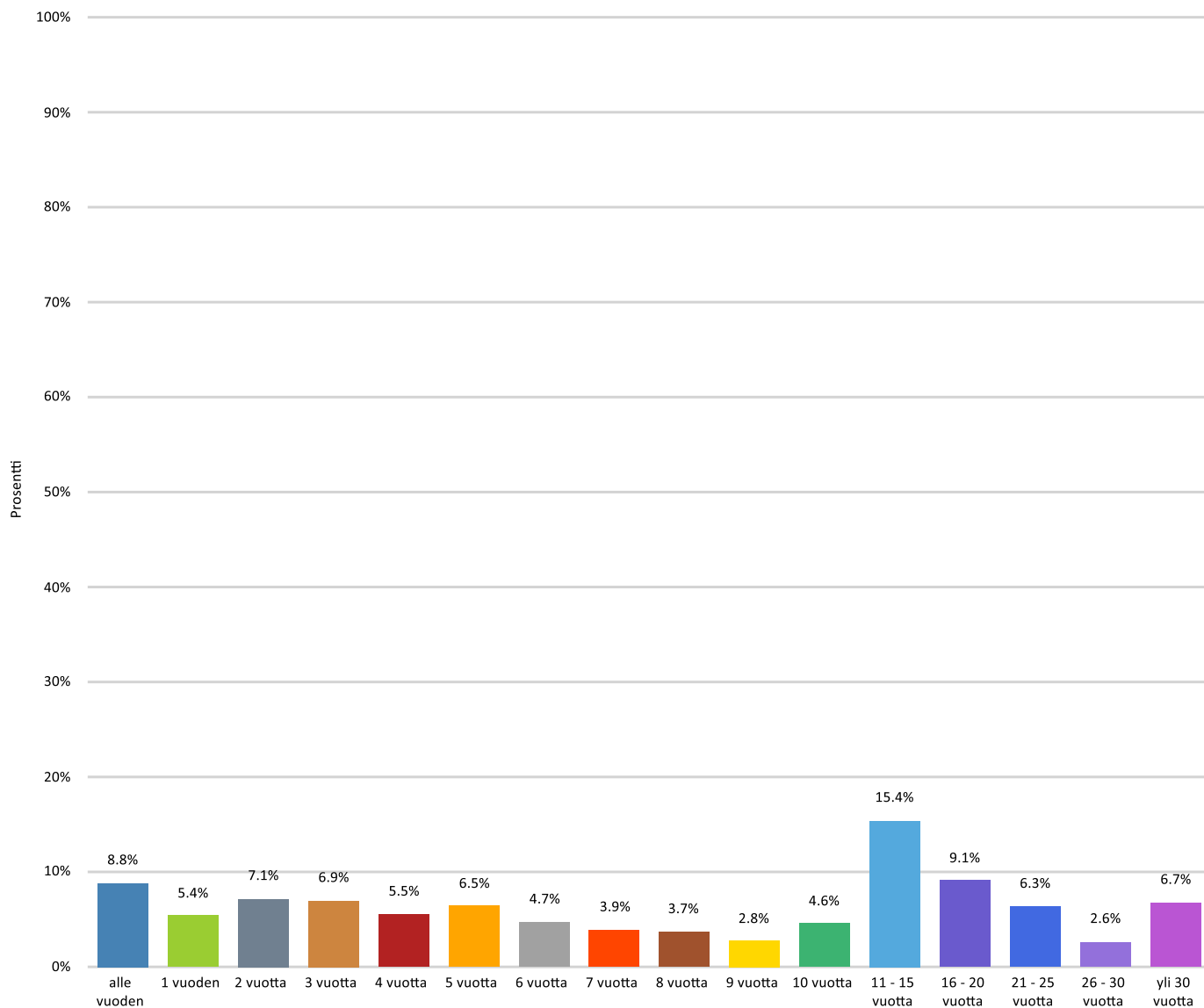
10. Missä rakennuksen kerroksessa työskentelet pääasiassa?

Nimi	Prosentti
kellarikerroksessa tai osittain maan alla	1,8%
1. kerroksessa	55,2%
2. kerroksessa	18,4%
3. kerroksessa	6,5%
4. kerroksessa	2,9%
5. kerroksessa	1,6%
6. kerroksessa	1,1%
useissa kerroksissa / koko rakennuksen alueella	16,8%
työskentelen pääasiassa ulkona	3,6%
en ole ollut työssä talvikaudella 2021-22	1,4%
N	6924

11. Kuinka usein työskentelet muissa rakennuksissa kuin pääasiallisessa työyksikössäsi / vuodeosastolla / päiväkodissa?

Nimi	Prosentti
päivittäin	16,4%
viikoittain	6,7%
kuukausittain	4,3%
harvemmin	34,7%
en lainkaan / en ole työssä	37,3%
Missä muualla?	2,8%
N	6872

12. Kuinka kauan olet työskennellyt nykyisen työnantajan palveluksessa? (tai työskentelit ennen eläkkeelle jäämistä)

13. Kuinka kauan olet työskennellyt nykyisissä työtiloissa?

Nimi	Prosentti
alle vuoden	16,2%
1 vuoden	9,9%
2 vuotta	12,8%
3 vuotta	10,2%
4 vuotta	7,5%
5 vuotta	7,5%
6 vuotta	5,7%
7 vuotta	4,1%
8 vuotta	3,4%
9 vuotta	2,4%
10 vuotta	3,7%
11 - 15 vuotta	9,3%
16 - 20 vuotta	3,5%
21 - 25 vuotta	1,7%
26 - 30 vuotta	0,7%
yli 30 vuotta	1,4%
N	6954

14. Kuinka monta vuotta yhteensä olet käsityksesi mukaan altistunut tähänastisen työurasi aikana homeille tai muille kosteusvauriomikrobeille? Arvio riittää.

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	18,6%
alle vuoden	7,0%
1 - 5 vuotta	24,2%
6 - 10 vuotta	14,6%
11 - 20 vuotta	8,2%
yli 20 vuotta	2,8%
ei tietoa	24,6%
N	6984

15. Onko terveydentilasi muuttunut nykyisessä työpaikassasi talvikauden 2021-22 aikana, jos vertaat tilannetta aikaisempaan?

Nimi	Prosentti
ei muutoksia	41,8%
terveydentila parantunut jonkin verran	4,5%
terveydentila parantunut selvästi	1,9%
terveydentila huonontunut jonkin verran	31,0%
terveydentila huonontunut selvästi	9,2%
en osaa sanoa	11,5%
N	6970

16. Millainen on terveydentilasi mielestäsi tällä hetkellä?

Nimi	Prosentti
erinomainen	4,0%
hyvä	53,3%
tydyttävä	39,3%
huono	3,4%
N	6982

17. Oletko oman käsityksesi mukaan altistunut työtiloissasi haitallisille aineille tai vaaratekijöille viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana?

Nimi	Prosentti
ei	27,4%
kyllä, itse työstä johtuville haitoille (esim. kiire, stressi)	68,2%
kyllä, työtiloista johtuville haitoille	18,6%
aikaisemmin kyllä, mutta ei enää	2,9%
N	6970

18. Millä vuosikymmenellä työpaikkasi rakennus on rakennettu? Arvio riittää.

Nimi	Prosentti
ennen 1950-lukua	3,9%
1950-luvulla	4,4%
1960-luvulla	8,0%
1970-luvulla	14,5%
1980-luvulla	17,1%
1990-luvulla	12,1%
2000-luvulla	11,7%
2010-luvulla tai sen jälkeen	24,2%
Muu, mikä?	4,2%
N	6937

19. Mikä on työpaikan rakennuksen kantava rakenne?

Nimi	Prosentti
vanha hirsirakennus	0,7%
muu puurakenne	8,5%
tiili-, betoni- tai muu kivirakenne	75,7%
uusi hirsirakennus	0,5%
en tiedä, en osaa sanoa	14,7%
N	6943

20. Millainen ilmanvaihto työpaikan rakennuksessa on?

Nimi	Prosentti
vain painovoimainen ilmanvaihto, avattavat ikkunat	7,5%
pelkkä poistoilmanvaihto	5,9%
sekä tulo- että poistoilmanvaihto	36,6%
en tiedä, en osaa sanoa	48,6%
Muu, mikä?	1,3%
N	6945

21. Onko sinua haitannut työtiloissasi jokin seuraavista sisäilmatekijöistä viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana?

	päivittäin, lähes päivittäin	viikoittain	joskus	ei lainkaan	N
veto	14,8%	11,5%	42,0%	32,7%	6837
liian korkea huonelämpötila	25,0%	21,6%	43,2%	11,9%	6878
vaihteleva huonelämpötila	18,3%	19,4%	46,3%	17,1%	6830
liian matala huonelämpötila	6,7%	9,4%	47,1%	37,8%	6834
kuiva ilma	24,2%	18,3%	37,4%	20,8%	6856
tunkkaisuus, huono sisäilma	30,7%	20,2%	33,9%	16,1%	6895
kostea ilma	6,7%	10,2%	40,4%	43,6%	6810
riittämätön ilmanvaihto	33,4%	18,3%	35,6%	14,1%	6877
homeen tai maakellarin haju	9,0%	8,3%	28,0%	55,2%	6860
liuottimien haju	1,2%	1,5%	14,5%	83,0%	6832
viemärin haju	6,8%	14,8%	51,4%	27,7%	6867
muut epämiellyttävät hajut	19,5%	12,7%	40,9%	27,5%	6855
tupakansavu	5,9%	5,8%	20,4%	68,5%	6855
melu	34,2%	16,8%	29,6%	20,5%	6859
heikko valaistus tai häikäisy	17,2%	14,9%	36,5%	32,0%	6865
havaittava pöly tai lika	16,8%	18,3%	36,8%	28,9%	6869
ruoankäry, vesihöyry	7,3%	8,7%	28,3%	56,4%	6848
hitaushuurut, leikkuunesteet, juotoskäry tms.	0,1%	0,2%	2,7%	97,0%	6835
pakokaasut	0,8%	1,2%	10,8%	87,5%	6841
jokin muu	2,6%	1,6%	13,2%	82,9%	6116
olen ollut etätyössä / en pysty arvioimaan	0,7%	0,8%	2,5%	96,0%	5432

27. tunkkaisuus, huono sisäilma

Nimi	Prosentti
päivittäin, lähes päivittäin	30,7%
viikoittain	20,2%
joskus	33,9%
ei lainkaan	16,1%
N	6895

29. riittämätön ilmanvaihto

Nimi	Prosentti
päivittäin, lähes päivittäin	33,4%
viikoittain	18,3%
joskus	35,6%
ei lainkaan	14,1%
N	6877

30. homeen tai maakellarin haju

Nimi	Prosentti
päivittäin, lähes päivittäin	9,0%
viikoittain	8,3%
joskus	28,0%
ei lainkaan	55,2%
N	6860

32. viemärin haju

Nimi	Prosentti
päivittäin, lähes päivittäin	6,8%
viikoittain	14,8%
joskus	51,4%
ei lainkaan	27,7%
N	6867

33. muut epämiellyttävät hajut

Nimi	Prosentti
päivittäin, lähes päivittäin	19,5%
viikoittain	12,7%
joskus	40,9%
ei lainkaan	27,5%
N	6855

43. Missä tiloissa näitä haittoja on esiintynyt?

Nimi	Prosentti
työpaikalla	91,8%
etätyötiloissa	0,2%
muualla	3,3%
Muu, mikä?	4,8%
N	6712

44. Onko työtiloissasi tehty korjauksia viimeksi kuluneiden 12 kk aikana?

Nimi	Prosentti
ei	52,1%
kyllä, omissa työtiloissani	22,3%
kyllä, muualla	10,5%
ei tänä talvena mutta aikaisemmin kyllä	17,3%
N	6870

47. Miten viihdyt työssäsi?

Nimi	Prosentti
erinomaisesti	9,2%
hyvin	41,9%
kohtalaisesti	39,4%
huonosti	9,1%
en osaa sanoa	0,4%
N	6981

48. Miten usein seuraavat väittämät toteutuvat työssäsi?

	kyllä, useimmiten	kyllä, joskus	vain harvoin	ei koskaan	N
työni on mielenkiintoista ja innostavaa	45,4%	42,5%	12,1%	0,8%	6973
minulla on liian paljon työtä	45,4%	44,6%	10,0%	0,9%	6974
minulla on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa työhöni ja työoloihini	13,9%	40,7%	40,5%	6,4%	6966
saan tarvitessani apua työtovereiltani	65,1%	29,6%	5,6%	0,6%	6975
minulla on työhön liittyvää stressiä	41,1%	46,0%	12,3%	1,6%	6974

50. minulla on liian paljon työtä

Nimi	Prosentti
kyllä, useimmiten	45,4%
kyllä, joskus	44,6%
vain harvoin	10,0%
ei koskaan	0,9%
N	6974

51. minulla on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa työhöni ja työoloihini

Nimi	Prosentti
kyllä, useimmiten	13,9%
kyllä, joskus	40,7%
vain harvoin	40,5%
ei koskaan	6,4%
N	6966

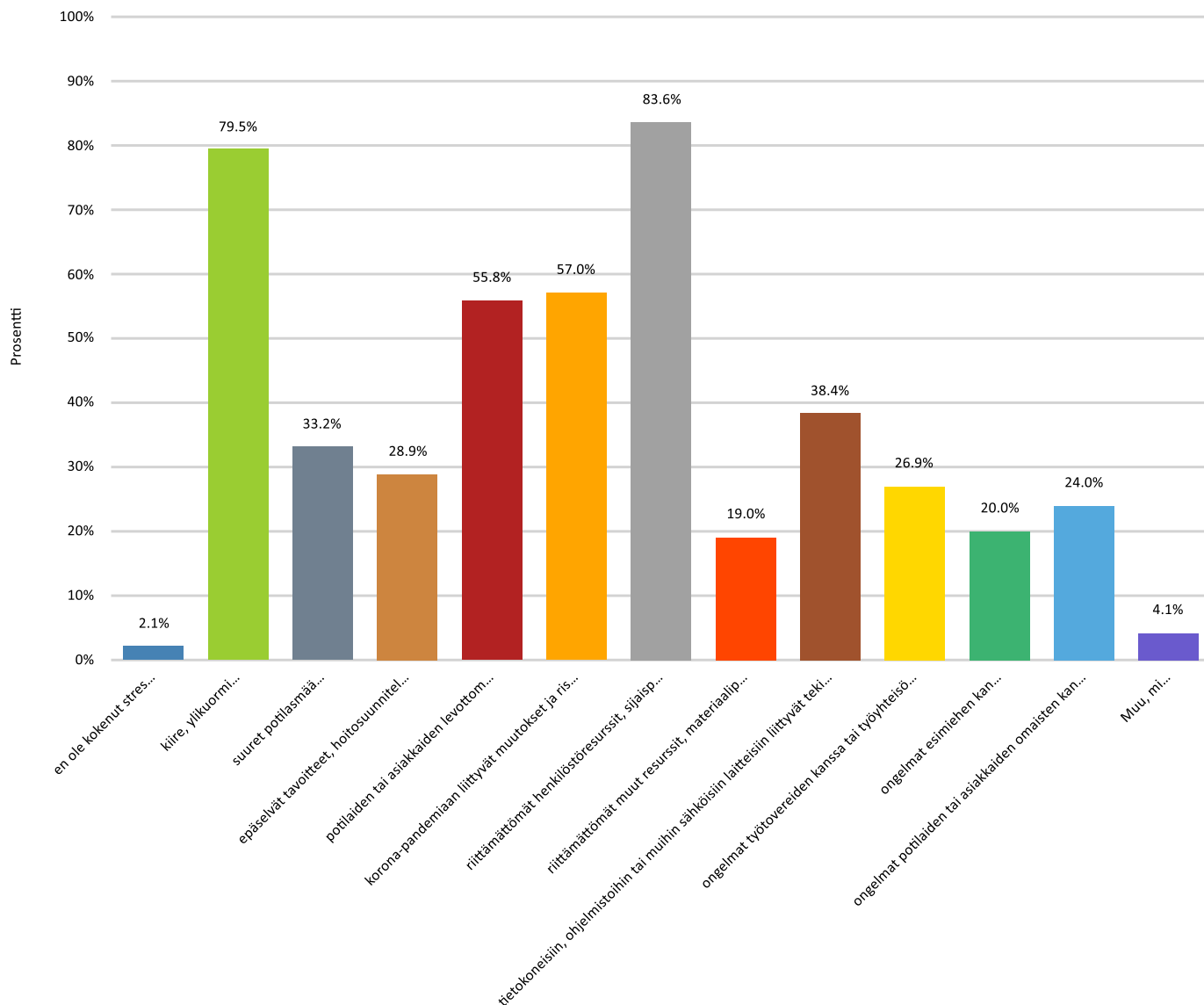
52. saan tarvitessani apua työtovereiltani

Nimi	Prosentti
kyllä, useimmiten	65,1%
kyllä, joskus	29,6%
vain harvoin	5,6%
ei koskaan	0,6%
N	6975

53. minulla on työhön liittyvää stressiä

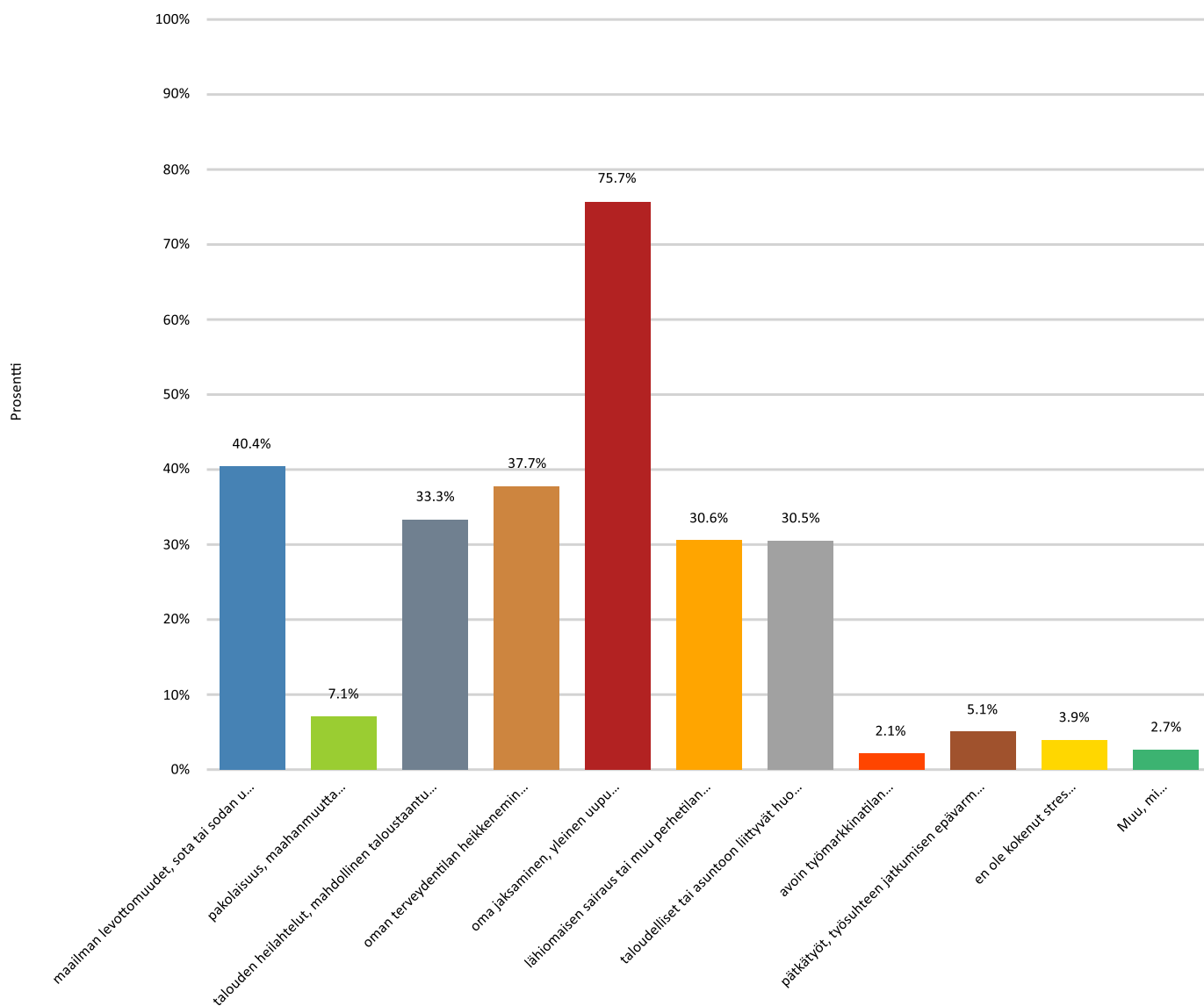
Nimi	Prosentti
kyllä, useimmiten	41,1%
kyllä, joskus	46,0%
vain harvoin	12,3%
ei koskaan	1,6%
N	6974

54. Mitkä ovat olleet pääasialliset työhön liittyvää stressiä aiheuttavat tekijät viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana? Voit tarvittaessa merkitä useampia kohtia.

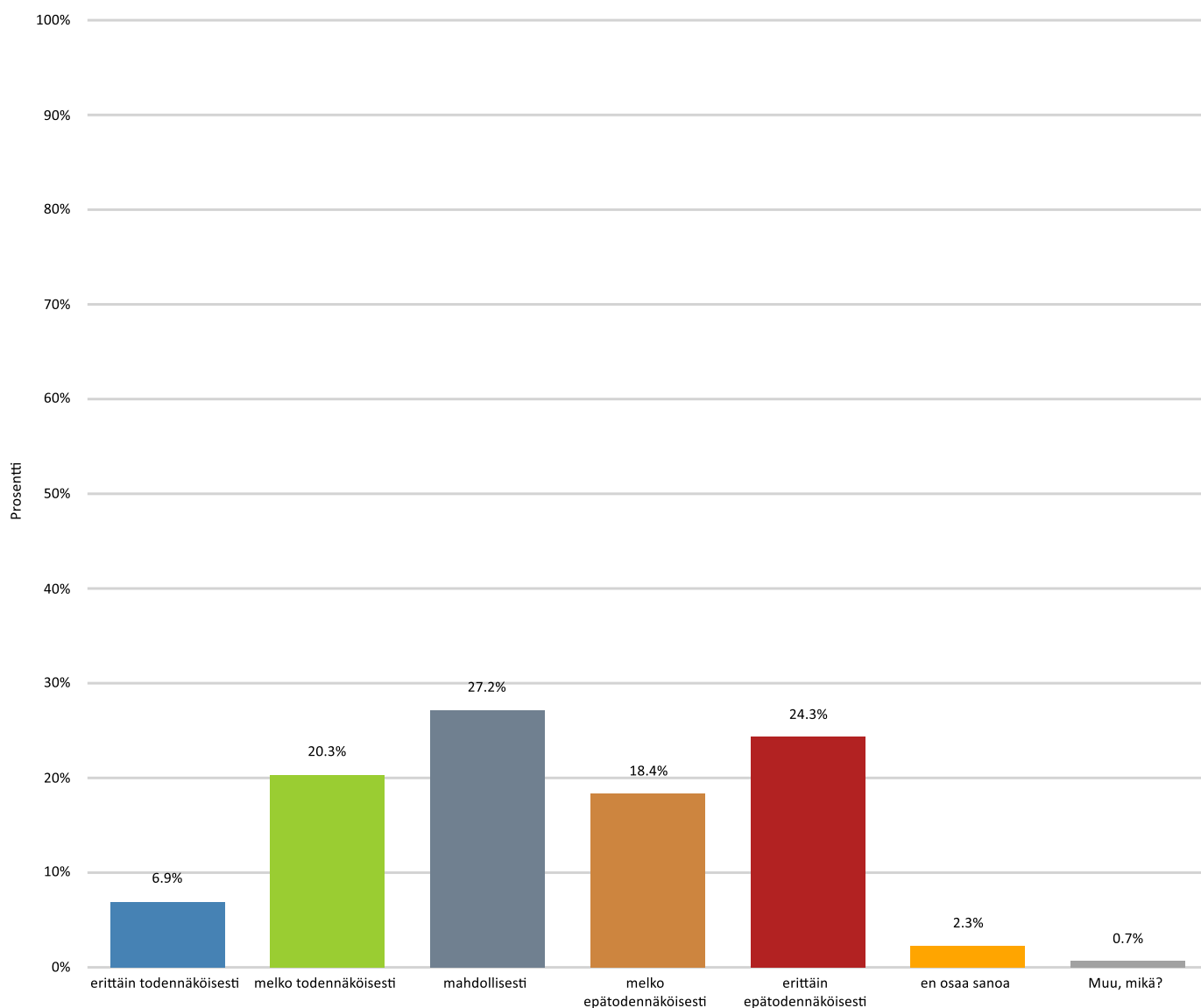
Nimi	Prosentti
en ole kokenut stressiä	2,1%
kiire, ylikuormitus	79,5%
suuret potilasmäärät	33,2%
epäselvät tavoitteet, hoitosuunnitelmat	28,9%
potilaiden tai asiakkaiden levottomuus	55,8%
korona-pandemiaan liittyvät muutokset ja riskit	57,0%
riittämättömät henkilöstöresurssit, sijaispula	83,6%
riittämättömät muut resurssit, materiaalipula	19,0%
tietokoneisiin, ohjelmistoihin tai muihin sähköisiin laitteisiin liittyvät tekijät	38,4%
ongelmat työtovereiden kanssa tai työyhteisössä	26,9%
ongelmat esimiehen kanssa	20,0%
ongelmat potilaiden tai asiakkaiden omaisten kanssa	24,0%
Muu, mikä?	4,1%
N	6979

55. Millaisia muita stressiä lisääviä tekijöitä haluat mainita hyvinvointiasi heikentävinä tekijöinä kuluneiden 12 kk aikana?

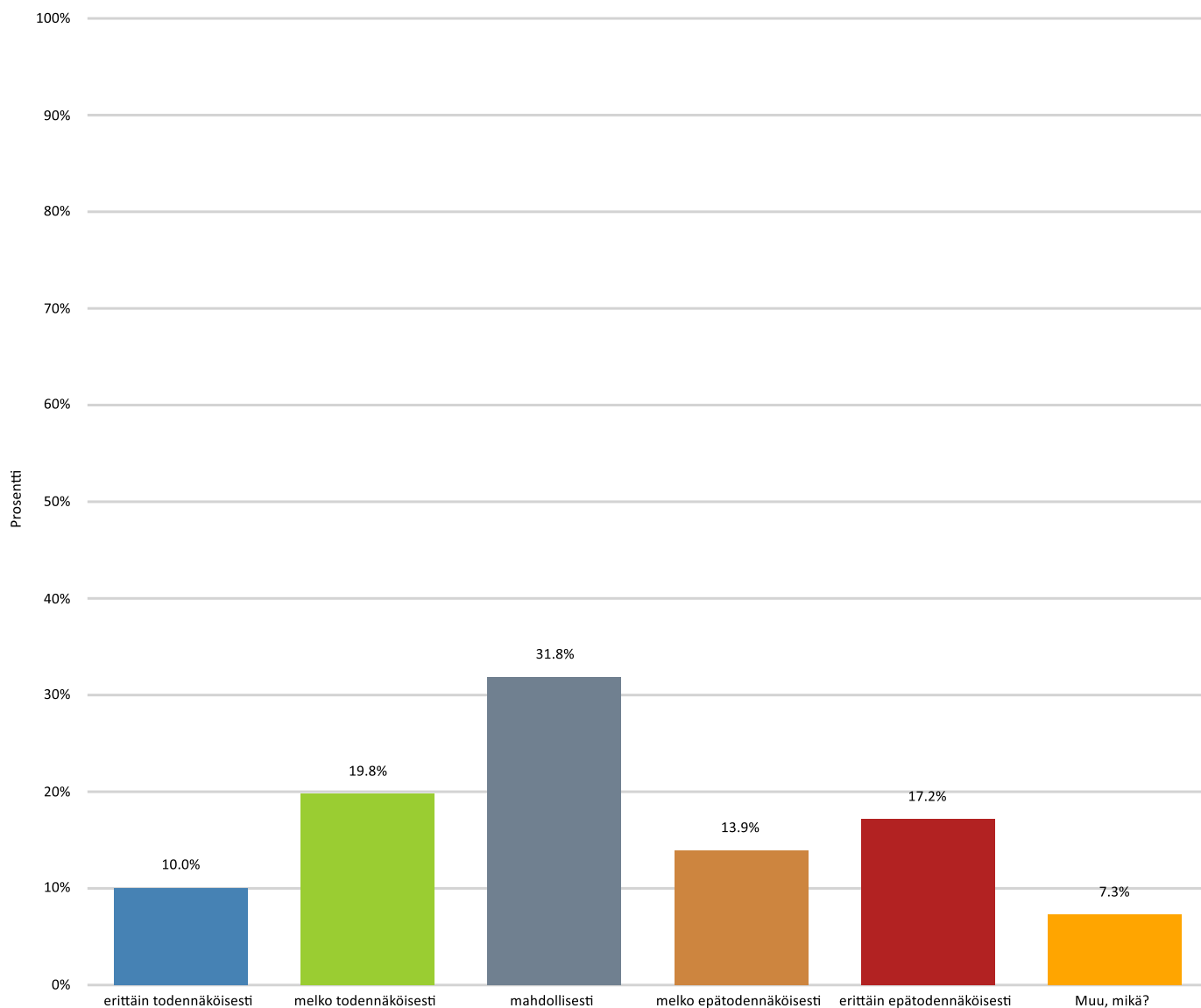
Nimi	Prosentti
maailman levottomuudet, sota tai sodan uhka	40,4%
pakolaisuus, maahanmuuttajat	7,1%
talouden heilahtelut, mahdollinen taloustaantuma	33,3%
oman terveydentilan heikkeneminen	37,7%
oma jaksaminen, yleinen uupumus	75,7%
lähiomaisen sairaus tai muu perhetilanne	30,6%
taloudelliset tai asuntoon liittyvät huolet	30,5%
avoin työmarkkinatilanne	2,1%
pätkätyöt, työsuhteen jatkumisen epävarmuus	5,1%
en ole kokenut stressiä	3,9%
Muu, mikä?	2,7%
N	6892

56. Kuinka todennäköisesti arvioit jaksavasi nykyisessä tai nykyisen tyyppisessä työssä eläkeikään asti?

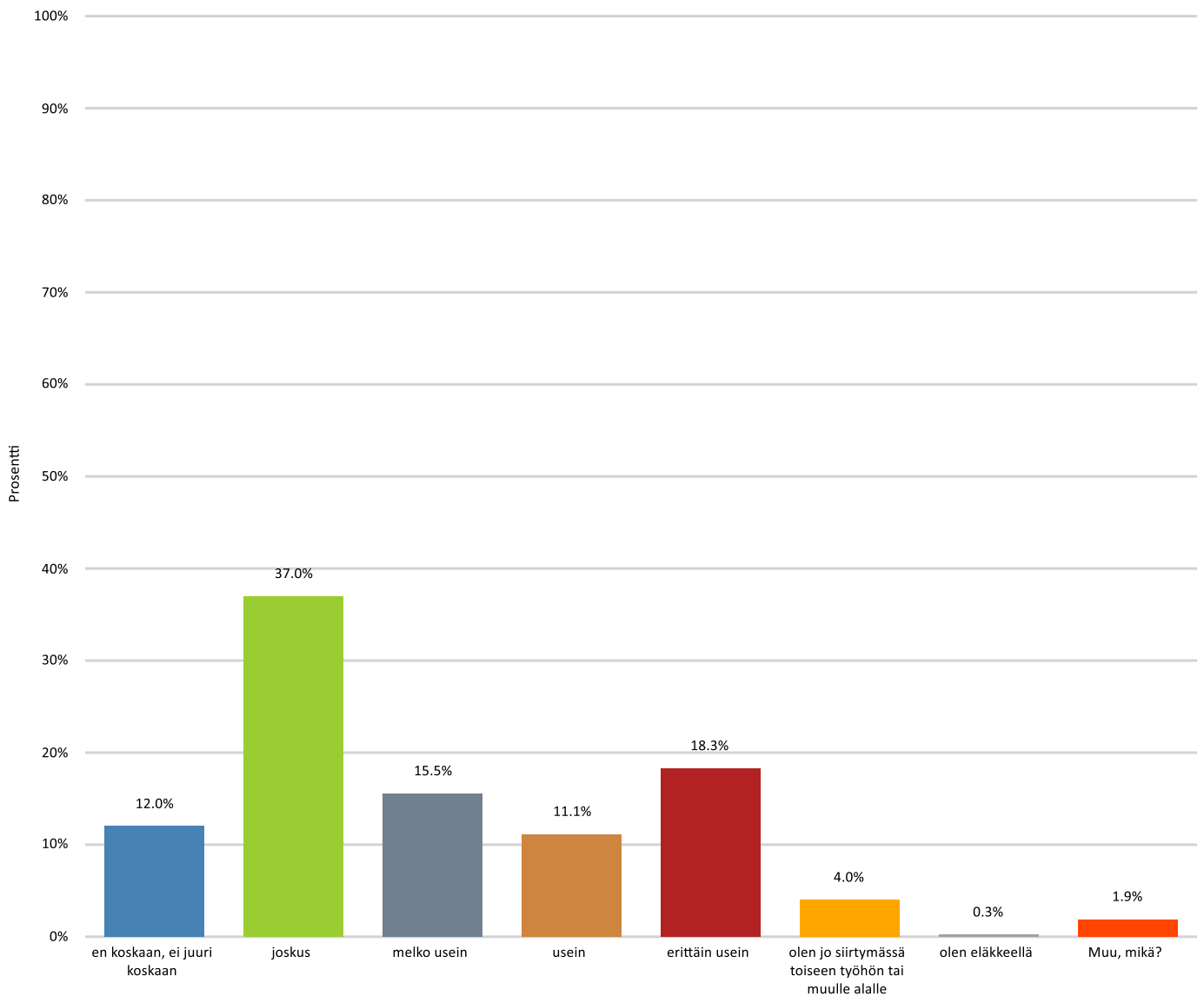

Nimi	Prosentti
erittäin todennäköisesti	6,9%
melko todennäköisesti	20,3%
mahdollisesti	27,2%
melko epätodennäköisesti	18,4%
erittäin epätodennäköisesti	24,3%
en osaa sanoa	2,3%
Muu, mikä?	0,7%
N	6980

57. Jos olet poissa työelämästä, miten todennäköisesti aiot vielä jatkaa viimeisimmässä työtehtävässäsi?

Nimi	Prosentti
erittäin todennäköisesti	10,0%
melko todennäköisesti	19,8%
mahdollisesti	31,8%
melko epätodennäköisesti	13,9%
erittäin epätodennäköisesti	17,2%
Muu, mikä?	7,3%
N	3209

58. Oletko koskaan harkinnut alanvaihtoa; jos vastaat kyllä, kuinka usein?

Nimi	Prosentti
en koskaan, ei juuri koskaan	12,0%
joskus	37,0%
melko usein	15,5%
usein	11,1%
erittäin usein	18,3%
olen jo siirtymässä toiseen työhön tai muulle alalle	4,0%
olen eläkkeellä	0,3%
Muu, mikä?	1,9%
N	6952

61. Tupakoitko tai oletko koskaan polttanut säännöllisesti? Tupakoinnilla tarkoitetaan tässä vähintään yhtä savuketta, sikaria, piipullista tai nuuska-annosta päivässä vähintään vuoden ajan.

Nimi	Prosentti
ei koskaan	46,7%
tupakoin säännöllisesti	17,1%
tupakoin satunnaisesti tai jaksoittain	7,3%
olen tupakoinut aikaisemmin, mutta lopettanut	29,0%
N	6975

63. Onko mielestäsi työpaikkasi sisäilmatekijöistä aiheutunut sinulle haittoja viimeisten 12 kuukauden aikana?

Nimi	Prosentti
ei	44,7%
kyllä, viihtyvyyshaittoja	33,6%
kyllä, terveyshaittoja	21,6%
haittoja ollut aikaisemmin, ei enää	4,2%
Minkä kouluarvosanan annat sisäilman laadulle työpaikallasi? (asteikko 4-10)	27,8%
N	6944

64. Kuinka usein sinulla on ollut seuraavia hengitystieoireita tai silmäoireita kuluneiden 12 kk aikana?

Kysymys	Keskiarvo	N
nenän tukkoisuutta	2,60	6909
vesinuhaa	3,05	6832
sameaa nuhaa	3,62	6695
kurkkukipua	3,35	6833
käheyttä	3,10	6844
nenäverenvuotoa	3,81	6803
kuivaa yskää	3,15	6852
limaista yskää	3,61	6781
hapennälkää rasiuksessa	3,07	6817
yöyskää	3,59	6811
hengenahdistusta	3,52	6806
hengityksen vinkunaa	3,67	6795
vinkuvaa yskää	3,89	6785
polttavaa kipua hengitysteissä tai keuhkoissa	3,89	6790
silmien kutinaa, kirvelyä tai ärsytystä	2,81	6889
silmien kuivuutta	2,46	6893

65. nenän tukkoisuutta

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	22,9%
viikoittain	21,6%
kerran, pari kuukaudessa	27,7%
ei koskaan, ei juuri koskaan	27,8%
N	6909

66. vesinuhaa

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	13,2%
viikoittain	15,0%
kerran, pari kuukaudessa	25,3%
ei koskaan, ei juuri koskaan	46,5%
N	6832

68. kurkkukipua

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	4,2%
viikoittain	9,3%
kerran, pari kuukaudessa	33,4%
ei koskaan, ei juuri koskaan	53,1%
N	6833

69. käheyttä

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	9,3%
viikoittain	15,3%
kerran, pari kuukaudessa	31,3%
ei koskaan, ei juuri koskaan	44,1%
N	6844

71. kuivaa yskää

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	8,7%
viikoittain	13,0%
kerran, pari kuukaudessa	32,7%
ei koskaan, ei juuri koskaan	45,6%
N	6852

73. hapennälkää rasiuksessa

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	14,1%
viikoittain	15,4%
kerran, pari kuukaudessa	20,1%
ei koskaan, ei juuri koskaan	50,4%
N	6817

74. yöskää

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	3,6%
viikoittain	6,4%
kerran, pari kuukaudessa	17,6%
ei koskaan, ei juuri koskaan	72,4%
N	6811

75. hengenahdistusta

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	4,5%
viikoittain	7,3%
kerran, pari kuukaudessa	19,6%
ei koskaan, ei juuri koskaan	68,5%
N	6806

76. hengityksen vinkunaa

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	2,9%
viikoittain	4,9%
kerran, pari kuukaudessa	14,8%
ei koskaan, ei juuri koskaan	77,4%
N	6795

79. silmien kutinaa, kirvelyä tai ärsytystä

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	16,7%
viikoittain	20,3%
kerran, pari kuukaudessa	28,3%
ei koskaan, ei juuri koskaan	34,8%
N	6889

80. silmien kuivuutta

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	28,2%
viikoittain	21,7%
kerran, pari kuukaudessa	26,1%
ei koskaan, ei juuri koskaan	24,1%
N	6893

81. Kuinka usein sinulla on ollut seuraavia yleisoreita kuluneiden 12 kk aikana?

Kysymys	Keskiarvo	N
kuumetta yli 37,5 tai vilunväreitä	3,79	6882
väsymystä, uupumusta	2,13	6934
pää tuntunut raskaalta	2,68	6888
päänsärkyä, migreeniä	2,95	6909
nivelkipuja	2,55	6933
nivelturvotusta	3,26	6872
aamujäykkyyttä nivelissä	2,64	6906
kylmäaltistukseen liittyvää valkosormisuutta	3,80	6865
lihaskipuja	2,53	6909
selkäkipuja	2,53	6918
virtsatieoireita	3,84	6884
rytmihäiriöitä	3,48	6878
rintakipuja	3,85	6867

83. väsymystä, uupumusta

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	27,7%
viikoittain	37,8%
kerran, pari kuukaudessa	28,5%
ei koskaan, ei juuri koskaan	6,0%
N	6934

84. pää tuntunut raskaalta

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	14,9%
viikoittain	28,5%
kerran, pari kuukaudessa	30,5%
ei koskaan, ei juuri koskaan	26,2%
N	6888

85. päänsärkyä, migreeniä

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	5,0%
viikoittain	22,4%
kerran, pari kuukaudessa	45,4%
ei koskaan, ei juuri koskaan	27,2%
N	6909

86. nivelkipuja

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	26,2%
viikoittain	21,0%
kerran, pari kuukaudessa	24,3%
ei koskaan, ei juuri koskaan	28,5%
N	6933

87. nivelturvotusta

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	12,1%
viikoittain	10,6%
kerran, pari kuukaudessa	16,6%
ei koskaan, ei juuri koskaan	60,7%
N	6872

88. aamujäykkyyttä nivelissä

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	27,6%
viikoittain	16,9%
kerran, pari kuukaudessa	19,2%
ei koskaan, ei juuri koskaan	36,3%
N	6906

90. lihaskipuja

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	20,4%
viikoittain	26,6%
kerran, pari kuukaudessa	32,6%
ei koskaan, ei juuri koskaan	20,4%
N	6909

91. selkäkipuja

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	21,0%
viikoittain	24,2%
kerran, pari kuukaudessa	35,1%
ei koskaan, ei juuri koskaan	19,6%
N	6918

93. rytmihäiriöitä

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	3,5%
viikoittain	8,6%
kerran, pari kuukaudessa	24,4%
ei koskaan, ei juuri koskaan	63,4%
N	6878

95. Kuinka usein sinulla on ollut seuraavia neurologisia oireita kuluneiden 12 kk aikana?

Kysymys	Keskiarvo	N
huimausta	3,32	6911
muistihäiriöitä	3,24	6902
keskittymisvaikeuksia	2,85	6914
ärtyneisyyttä	2,63	6923
vapinaa	3,82	6884
puutumista tai pistelyä raajoissa	3,06	6902
lihasnykinää	3,69	6878
unihäiriöitä	2,57	6933

96. huimausta

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	4,1%
viikoittain	10,7%
kerran, pari kuukaudessa	33,7%
ei koskaan, ei juuri koskaan	51,5%
N	6911

97. muistihäiriöitä

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	7,2%
viikoittain	13,9%
kerran, pari kuukaudessa	26,4%
ei koskaan, ei juuri koskaan	52,5%
N	6902

98. keskittymisvaikeuksia

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	12,6%
viikoittain	21,5%
kerran, pari kuukaudessa	34,6%
ei koskaan, ei juuri koskaan	31,3%
N	6914

99. ärtyneisyyttä

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	11,6%
viikoittain	31,5%
kerran, pari kuukaudessa	39,6%
ei koskaan, ei juuri koskaan	17,3%
N	6923

101. puutumista tai pistelyä raajoissa

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	10,1%
viikoittain	17,5%
kerran, pari kuukaudessa	29,1%
ei koskaan, ei juuri koskaan	43,3%
N	6902

103. unihäiriöitä

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	15,4%
viikoittain	31,3%
kerran, pari kuukaudessa	33,8%
ei koskaan, ei juuri koskaan	19,5%
N	6933

104. Kuinka usein sinulla on ollut seuraavia vatsaoireita kuluneiden 12 kk aikana?

Kysymys	Keskiarvo	N
ruokahaluttomuus	3,62	6907
pahoinvointi	3,65	6905
oksentelu	3,95	6889
vatsakivut	3,37	6895
ripuli, löysät ulosteet	3,23	6913
verta ulosteessa	3,94	6889
ummetusta	3,42	6913

112. Kuinka usein sinulla on ollut seuraavia iho-oireita kuluneiden 12 kk aikana?

Kysymys	Keskiarvo	N
kasvojen ihon kuivuus tai punoitus	2,70	6920
käsien ihon kuivuus, kutina tai punoitus	2,34	6937
nokkosrokko, urtikaria	3,83	6892
mustelmia ilman vammaa/kolhuja	3,62	6898
psoriasis	3,88	6887
punajäkälä iholla tai suussa	3,95	6891
sieni-ihottuma	3,94	6877

113. kasvojen ihon kuivuus tai punoitus

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	22,2%
viikoittain	19,9%
kerran, pari kuukaudessa	23,3%
ei koskaan, ei juuri koskaan	34,7%
N	6920

114. käsien ihon kuivuus, kutina tai punoitus

Nimi	Prosentti
päivittäin, melkein päivittäin	30,1%
viikoittain	25,8%
kerran, pari kuukaudessa	24,2%
ei koskaan, ei juuri koskaan	19,8%
N	6937

120. Onko sinulla ollut hengitystietulehduksia kuluneiden 12 kk aikana? Jos vastaat 'kyllä', arvioi kuinka monta tulehdusta yhteensä / vuosi

	0	1	2	3	4	5	6 tai enemmän	N
kuumeeton flunssa, nuha	28,9%	22,7%	22,6%	13,1%	7,5%	3,1%	3,7%	6859
nuhakuume	53,4%	24,6%	13,6%	5,1%	2,3%	0,7%	0,8%	6808
angiina	96,4%	2,6%	0,5%	0,3%	0,1%	0,0%	0,3%	6787
välikorvantulehdus	93,1%	4,9%	1,1%	0,2%	0,2%	0,2%	0,4%	6795
poskiontelon tulehdus, sinuiitti	80,0%	11,6%	4,8%	1,9%	0,9%	0,4%	0,6%	6808
kurkunpääntulehdus, laryngiitti	89,6%	6,9%	2,2%	0,6%	0,4%	0,1%	0,3%	6801
keuhkoputkentulehdus, bronkiitti	87,3%	8,2%	2,9%	0,8%	0,3%	0,2%	0,4%	6798
keuhkokuume	98,0%	1,6%	0,1%	0,1%	0,0%	0,1%	0,3%	6783
oksennustauti, ripulitauti	62,0%	25,7%	8,7%	2,3%	0,8%	0,3%	0,6%	6808
influenssa	88,5%	9,2%	1,7%	0,5%	0,1%	0,0%	0,4%	6786
silmätulehdus	85,3%	10,1%	3,1%	0,8%	0,3%	0,1%	0,5%	6793
koronainfektio, Cov-19	45,9%	51,7%	2,3%	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	6869
jokin muu infektio	84,4%	10,1%	3,3%	1,1%	0,4%	0,2%	0,8%	6528

121. kuumeeton flunssa, nuha

Nimi	Prosentti
0	28,9%
1	22,7%
2	22,6%
3	13,1%
4	7,5%
5	3,1%
6 tai enemmän	3,7%
N	6859

122. nuhakuume

Nimi	Prosentti
0	53,4%
1	24,6%
2	13,6%
3	5,1%
4	2,3%
5	0,7%
6 tai enemmän	0,8%
N	6808

129. oksennustauti, ripulitauti

Nimi	Prosentti
0	62,0%
1	25,7%
2	8,7%
3	2,3%
4	0,8%
5	0,3%
6 tai enemmän	0,6%
N	6808

130. influenssa

Nimi	Prosentti
0	88,5%
1	9,2%
2	1,7%
3	0,5%
4	0,1%
5	0,0%
6 tai enemmän	0,4%
N	6786

132. koronainfektio, Cov-19

Nimi	Prosentti
0	45,9%
1	51,7%
2	2,3%
3	0,1%
4	0,0%
5	0,1%
6 tai enemmän	0,1%
N	6869

134. Kuinka monta kertaa olet käynyt lääkärin vastaanotolla infektiosairauksien vuoksi kuluneiden 12 kk aikana? Jos et muista tarkkaa lukumäärää, arvio riittää.

Nimi	Prosentti
0 kertaa	45,9%
1 kertaa	20,7%
2 kertaa	15,3%
3 kertaa	8,0%
4 kertaa	4,4%
5 kertaa	2,1%
6 kertaa	1,3%
7 kertaa	0,5%
8 kertaa	0,6%
9 kertaa	0,1%
10 kertaa tai useammin	1,0%
N	6974

135. Kuinka monta kertaa olet saanut antibioottihoidon infektiosairauksien vuoksi kuluneiden 12 kk aikana? Jos et muista tarkkaa lukumäärää, arvio riittää.

Nimi	Prosentti
0 kertaa	70,6%
1 kerran	17,6%
2 kertaa	7,5%
3 kertaa	2,2%
4 kertaa	1,0%
5 kertaa	0,5%
6 kertaa	0,3%
7 kertaa	0,1%
8 kertaa	0,1%
9 kertaa	0,0%
10 kertaa tai enemmän	0,1%
N	6971

136. Kuinka monta päivää olet ollut poissa työstä tai hoitamatta tavanomaisia tehtäviäsi hengitystieoireiden tai infektioiden vuoksi kuluneiden 12 kk aikana? Matkojen tai muiden syiden vuoksi tapahtunutta poissaoloa ei lasketa mukaan. Arvio riittää.

Nimi	Prosentti
ei yhtään päivää	22,6%
1-3 päivää	15,4%
4-7 päivää	24,9%
8-14 päivää	21,8%
15-25 päivää	10,9%
yli 25 päivää	4,0%
en osaa sanoa	0,5%
N	6969

137. Onko sinulle tehty poskiontelontulehdusten vuoksi punktioita tai leikkauksia?

Nimi	Prosentti
ei koskaan	83,5%
punkteerattu kerran tai toistuvasti	14,0%
leikattu kerran tai toistuvasti	3,5%
Muu toimenpide, mikä?	0,5%
N	6964

138. Onko sinulla tai onko sinulla ollut jokin lääkärin toteama sairaus tai tila?

Nimi	Prosentti
astma	15,8%
allerginen nuha	20,5%
maitorupi, taiveihottuma, atooppinen ihottuma	12,0%
allerginen silmätulehdus	4,2%
keliakia	1,9%
diabetes, nuoruusiän sokeritauti	0,6%
diabetes, aikuisiän sokeritauti	5,9%
nivelreuma	1,8%
selkärankareuma	0,8%
muu reumasairaus, autoimmuunisairaus	4,4%
nivelrikko, nivelkuluma	26,2%
kilpirauhasen sairaus, vajaatoiminta, ylitoiminta tms.	13,5%
syöpä	3,6%
keuhkohtaumatauti, COPD tai krooninen bronkiitti	0,8%
homepölykeuhko, alveoliitti	0,0%
sarkoidoosi	0,6%
sepelvaltimotauti, muu sydänsairaus	2,1%
kohonnut verenpaine, verenpainetauti	23,7%
selkäsairaus	11,4%
Crohnin tauti	0,9%
haavainen paksusuolitulehdus	1,2%
silmän värikalvontulehdus, iriitti	0,9%
masennus	16,8%
työuupumus	17,4%
koronan jälkitila, ns. long-Covid-oireisto	2,3%
MS-tauti	0,3%
jokin muu sairaus	7,1%
ei mitään yllä olevista sairauksista	16,7%
Muu sairaus, mikä?	15,0%
N	6683

139. Käytätkö lääkkeitä?

Nimi	Prosentti
ei	18,5%
kyllä, tarvittaessa	27,2%
kyllä, jaksottain tai kausittain	4,3%
kyllä, jatkuvasti	51,9%
Lääke ja käyttötarkoitus:	32,0%
N	6960

142. Millainen on ammattikoulutuksesi?

Nimi	Prosentti
ei ammattikoulutusta	0,2%
ammattikurssi tai muuta kurssimaista opiskelua	0,9%
ammattikoulu	52,0%
opisto tai muu keskiasteen tutkinto	41,4%
ammattikorkeakoulututkinto	3,3%
akateeminen loppututkinto yliopistossa tai korkeakoulussa	0,5%
Muu, mikä?	1,7%
N	6966

143. Työskenteletkö

Nimi	Prosentti
kokopäivätyössä	85,9%
osa-aikatyössä	9,9%
osa-aikaeläkkeellä	2,8%
harjoittelija tai opiskelija	1,0%
Muu, mikä?	2,5%
N	6968

144. Onko työsopimuksesi?

Nimi	Prosentti
vakinainen	89,2%
määräaikainen	10,2%
en ole työelämässä	0,6%
N	6969

145. Oletko kohdannut työssä häirintää tai epäasiallista kohtelua?

Nimi	Prosentti
en koskaan	21,3%
satunnaisesti	61,2%
usein	12,9%
jatkuvasti	3,8%
Muu, mikä?	0,7%
N	6991

146. Jos vastasit myöntävästi edelliseen kysymykseen, kuka on toteuttanut häirintää tai epäasiallista kohtelua?

Nimi	Prosentti
potilas tai asiakas	71,6%
potilaan tai asiakkaan huoltaja tai muu omainen	29,5%
työtoveri	44,6%
esimies	24,5%
muu työntekijä työpaikalla	5,7%
Muu, mikä?	0,9%
N	5509

147. Henkisellä väkivallalla tarkoitetaan jatkuvaa, toistuvaa kiusaamista, sortamista tai loukkaavaa kohtelua. Oletko tällä hetkellä tai oletko aikaisemmin tuntenut olevasi henkisen väkivallan ja kiusaamisen kohteena omassa työssäsi?

Nimi	Prosentti
ei	65,4%
kyllä, tällä hetkellä	8,5%
kyllä aiemmin, mutta ei enää	26,0%
N	6949

148. Oletko työssäsi joutunut viimeksi kuluneiden 12 kuukauden aikana fyysisen väkivallan tai uhkailun kohteeksi?

Nimi	Prosentti
en	53,4%
kyllä, uhkailun kohteeksi	20,0%
kyllä, myös väkivallan kohteeksi	26,6%
N	6956

149. Kuinka monta kertaa olet viimeksi kuluneiden 12 kk aikana saanut työssäsi ihon läpäisevän, silmiin tai limakalvolle sylki-, purema- tai verikontaktin potilaasta tai asiakkaasta (esim. neulanpisto, viiltohaava, roiskeet silmään, purema tms.)?

Nimi	Prosentti
en kertaakaan	72,5%
1-5 kertaa	23,7%
6-10 kertaa	1,9%
yli 10 kertaa	1,9%
N	6958

150. Onko rokotussuojasi ajan tasalla?

Nimi	Prosentti
kyllä	91,4%
ei	2,1%
en tiedä	4,5%
en halua sanoa	2,1%
N	6969

151. Pidätkö työsidosnaisuuttasi tällä hetkellä

Nimi	Prosentti
liian vähäisenä	8,3%
sopivana	64,8%
liian suurena	25,6%
en ole työelämässä	1,3%
N	6828

152. Pidätkö työtäsi tällä hetkellä

Nimi	Prosentti
erittäin mielekkäänä	16,2%
jossain määrin mielekkäänä	57,5%
jossain määrin epämielikkäänä	20,4%
täysin epämielikkäänä	4,7%
en ole työelämässä	1,2%
N	6988

155. Onko lähityöyhteisösi ilmapiiri

Nimi	Prosentti
erittäin hyvä	14,5%
hyvä	50,9%
kohtalainen	28,4%
huono	4,9%
työskentelen yksin / en ole työelämässä	1,3%
N	6983

159. Onko sinulla mahdollisuus neuvotella työtovereittesi kanssa työhön liittyvistä pulmista?

Nimi	Prosentti
riittävästi	65,5%
liian vähän	32,4%
ei lainkaan	1,2%
en ole työelämässä	0,9%
N	6975

169. Tuntuuko sinusta siltä, että joudut omaksumaan kohtuuttoman paljon uusia asioita selviytyäksesi työtehtävistä tai kehittyäksesi niissä?

Nimi	Prosentti
jatkuvasti / erittäin usein	9,0%
melko usein	19,0%
silloin tällöin	38,2%
melko harvoin	27,0%
ei koskaan	6,0%
en ole työelämässä	0,7%
N	6978

170. Mikä seuraavista vaihtoehdoista kuvaa parhaiten valmiuksiasi työssäsi?

Nimi	Prosentti
tarvitsisin lisäkoulutusta selvitäkseni hyvin työtehtävistäni	16,8%
työtehtävänä vastaavat hyvin tämän hetkisiä valmiuksiani	59,8%
minulla olisi valmiuksia selviytyä vaativammistakin tehtävistä	22,4%
en ole työelämässä	1,0%
N	6963

171. Kuinka paljon seuraavia seikkoja / asioita esiintyy työyksikössäsi?

Kysymys	Keskiarvo	N
kilpailuhenkeä	3,17	6934
esimiesten ja alaisten välisiä ristiriitoja	2,92	6941
työntekijöiden välisiä ristiriitoja	2,86	6943
eri henkilöstöryhmien välisiä ristiriitoja	3,16	6916

176. Onko työtahti / työkuormitus kahden viime vuoden aikana mielestäsi

Nimi	Prosentti
lisääntynyt huomattavasti	55,3%
lisääntynyt jonkin verran	32,5%
pysynyt ennallaan	8,5%
keventynyt jonkin verran	2,4%
keventynyt huomattavasti	0,8%
en ole työelämässä	0,5%
N	6978

177. Miksi työkuormitus on mielestäsi lisääntynyt? Voit jättää kysymyksen tyhjäksi, jos kuormitus ei ole mielestäsi lisääntynyt.

Kysymys	Keskiarvo	N
potilaiden / asiakkaiden / hoidettavien lasten määrä on kasvanut	1,32	6199
työtehtävien alue on laajentunut mm. sote-uudistuksenvuoksi	1,52	6022
työtehtävät ovat vaikeutuneet	1,45	6190
uuden tiedon omaksumisvaatimukset ovat kasvaneet	1,32	6238
henkilöstöä on vähemmän suhteessa työmäärään	1,12	6446
tietokoneet ja muut etätöön edellyttämät laitteet ja ohjelmat ovat lisänneet työmäärää	1,33	6221
korona-pandemian eristysmääräykset / sulkutoimet ovat lisänneet työmäärää	1,15	6450
korona-pandemian ohjeet ja määräykset ovat epäselviä ja ristiriitaisia sekä huonosti ennakoitavissa	1,28	6364
poissaoloihin on vaikea saada sijaisia	1,04	6549
hengityssuojainten käyttö vaikeuttaa kommunikointia	1,09	6533
karanteenimääräyksistä aiheutuu paljon ylimääräistä työtä	1,17	6388

178. potilaiden / asiakkaiden / hoidettavien lasten määrä on kasvanut

Nimi	Prosentti
pitää paikkansa	68,2%
ei pidä paikkaansa	31,8%
Muu, mikä?	0,0%
N	6199

179. työtehtävien alue on laajentunut mm. sote-uudistuksenvuoksi

Nimi	Prosentti
pitää paikkansa	47,9%
ei pidä paikkaansa	52,1%
Muu, mikä?	0,0%
N	6022

180. työtehtävät ovat vaikeutuneet

Nimi	Prosentti
pitää paikkansa	55,5%
ei pidä paikkaansa	44,5%
Muu, mikä?	0,0%
N	6190

181. uuden tiedon omaksumisvaatimukset ovat kasvaneet

Nimi	Prosentti
pitää paikkansa	67,8%
ei pidä paikkaansa	32,2%
Muu, mikä?	0,0%
N	6238

182. henkilöstöä on vähemmän suhteessa työmäärään

Nimi	Prosentti
pitää paikkansa	87,6%
ei pidä paikkaansa	12,4%
Muu, mikä?	0,0%
N	6446

183. tietokoneet ja muut etätöön edellyttämät laitteet ja ohjelmat ovat lisänneet työmäärää

Nimi	Prosentti
pitää paikkansa	67,4%
ei pidä paikkaansa	32,6%
Muu, mikä?	0,0%
N	6221

184. korona-pandemian eristysmääräykset / sulkutoimet ovat lisänneet työmäärää

Nimi	Prosentti
pitää paikkansa	85,2%
ei pidä paikkaansa	14,8%
Muu, mikä?	0,0%
N	6450

185. korona-pandemian ohjeet ja määräykset ovat epäselviä ja ristiriitaisia sekä huonosti ennakoitavissa

Nimi	Prosentti
pitää paikkansa	72,0%
ei pidä paikkaansa	28,0%
Muu, mikä?	0,0%
N	6364

186. poissaoloihin on vaikea saada sijaisia

Nimi	Prosentti
pitää paikkansa	96,3%
ei pidä paikkaansa	3,7%
Muu, mikä?	0,0%
N	6549

187. hengityssuojainten käyttö vaikeuttaa kommunikointia

Nimi	Prosentti
pitää paikkansa	91,0%
ei pidä paikkaansa	9,0%
Muu, mikä?	0,0%
N	6533

188. karanteenimääräyksistä aiheutuu paljon ylimääräistä työtä

Nimi	Prosentti
pitää paikkansa	83,3%
ei pidä paikkaansa	16,7%
Muu, mikä?	0,0%
N	6388

189. Jos joudut jäämään äkillisesti pois työstä (esim. oman sairautesi, karanteenin tai lapsen sairauden vuoksi), miten työsi yleensä hoidetaan poissa ollessasi?

Nimi	Prosentti
en ole joutunut jäämään pois työstä	8,4%
tilalleni palkataan sijainen	40,6%
työt jaetaan työtovereiden kesken	46,7%
hoidan työt itse palattuani töihin	2,6%
teen osan työstä etänä tai sairausloman aikana	0,7%
työt jäävät kokonaan tekemättä	1,1%
N	6938

190. Onko työsi ruumiillisesti

Nimi	Prosentti
kevyttä	4,6%
melko kevyttä	8,9%
jonkin verran rasittavaa	22,9%
melko rasittavaa	36,7%
hyvin rasittavaa	26,4%
en ole työelämässä	0,6%
N	6985

191. Sisältyykö työhösi kumarassa tai selkä muuten hankalassa asennossa työskentelyä

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	4,1%
päivittäin yli 4 tuntia	21,1%
päivittäin 1-4 tuntia	45,8%
päivittäin alle tunti	14,9%
muutamana päivänä viikossa yli 4 tuntia	1,0%
muutamana päivänä viikossa 1-4 tuntia	3,8%
vain satunnaisesti	8,7%
en ole työelämässä	0,7%
N	6986

192. Millaisena koet seuraavat vaarat työssäsi?

Kysymys	Keskiarvo	N
tapaturmavaara	2,01	6952
väkivallan kohteeksi joutumisen vaara	1,95	6955
ammattitautin vaara	2,12	6931
sairauksien tartuntavaara	1,80	6944
käsi-ihottumaan sairastumisvaara (desinfektioaineet)	1,99	6949
kulumasairauden tai rasitusvamman vaara	1,59	6953
vakava työuupuminen	1,60	6950
masennuksen tai muun mielenterveysongelman vaara	1,96	6939
tapaturman tai vahingon aiheuttaminen potilaalle/ asiakkaalle/ lapselle	2,13	6944
arvokkaan laitteen rikkoutuminen	2,57	6931
jokin muu vaara	2,62	5899

193. tapaturmavaara

Nimi	Prosentti
koen selvänä vaarana	15,9%
ajattelen silloin tällöin	66,8%
en koe vaarana lainkaan	17,3%
Muu, mikä?	0,0%
N	6952

194. väkivallan kohteeksi joutumisen vaara

Nimi	Prosentti
koen selvänä vaarana	23,8%
ajattelen silloin tällöin	57,1%
en koe vaarana lainkaan	19,1%
Muu, mikä?	0,0%
N	6955

195. ammattitaudin vaara

Nimi	Prosentti
koen selvänä vaarana	18,0%
ajattelen silloin tällöin	52,2%
en koe vaarana lainkaan	29,8%
Muu, mikä?	0,0%
N	6931

196. sairauksien tartuntavaara

Nimi	Prosentti
koen selvänä vaarana	32,3%
ajattelen silloin tällöin	55,0%
en koe vaarana lainkaan	12,7%
Muu, mikä?	0,0%
N	6944

197. käsi-ihottumaan sairastumisvaara (desinfektioaineet)

Nimi	Prosentti
koen selvänä vaarana	29,2%
ajattelen silloin tällöin	43,0%
en koe vaarana lainkaan	27,8%
Muu, mikä?	0,0%
N	6949

198. kulumasairauden tai rasitusvamman vaara

Nimi	Prosentti
koen selvänä vaarana	51,4%
ajattelen silloin tällöin	38,1%
en koe vaarana lainkaan	10,5%
Muu, mikä?	0,0%
N	6953

199. vakava työuupuminen

Nimi	Prosentti
koen selvänä vaarana	51,6%
ajattelen silloin tällöin	37,3%
en koe vaarana lainkaan	11,1%
Muu, mikä?	0,0%
N	6950

200. masennuksen tai muun mielenterveysongelman vaara

Nimi	Prosentti
koen selvänä vaarana	32,5%
ajattelen silloin tällöin	39,0%
en koe vaarana lainkaan	28,5%
Muu, mikä?	0,0%
N	6939

201. tapaturman tai vahingon aiheuttaminen potilaalle/ asiakkaalle/ lapselle

Nimi	Prosentti
koen selvänä vaarana	15,4%
ajattelen silloin tällöin	56,1%
en koe vaarana lainkaan	28,5%
Muu, mikä?	0,0%
N	6944

205. Mikä työssäsi aiheuttaa sinulle stressiä?

Kysymys	Keskiarvo	N
liiallinen työ määrä	2,66	6916
kiire	2,77	6919
vastuu	2,50	6920
työn jatkuvat keskeytykset	2,54	6905
"vaikeat" potilaat / asiakkaat / lapset	2,57	6912
"vaikeat" tai kuormittavat potilaan / asiakkaan / lapsen huoltajat tai omaiset	2,26	6890
hallinnolliset tehtävät, byrokratia	2,00	6877
työolot	2,21	6905
melu, häiriöt	2,19	6901
turvallisuus, järjestyshäiriöt	1,77	6888
epävarmuus työn jatkuvuudesta	1,31	6898
korona-pandemia	2,19	6913
sota, sodan uhka tai levottomuudet lähialueilla	1,71	6899
pakolaisuus, joka voi heijastua Suomeen	1,47	6873
matala palkka suhteessa työn vaativuuteen	3,26	6923
ei mikään edellä mainituista	1,52	2828

206. liiallinen työmäärä

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	9,3%
jonkin verran	39,9%
melko paljon	26,1%
paljon	24,7%
Muu, mikä?	0,0%
N	6916

207. kiire

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	7,8%
jonkin verran	36,1%
melko paljon	27,4%
paljon	28,6%
Muu, mikä?	0,0%
N	6919

208. vastuu

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	14,8%
jonkin verran	40,0%
melko paljon	25,6%
paljon	19,6%
Muu, mikä?	0,0%
N	6920

209. työn jatkuvat keskeytykset

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	13,9%
jonkin verran	39,2%
melko paljon	25,7%
paljon	21,2%
Muu, mikä?	0,0%
N	6905

210. "vaikeat" potilaat / asiakkaat / lapset

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	10,9%
jonkin verran	42,2%
melko paljon	25,9%
paljon	21,0%
Muu, mikä?	0,0%
N	6912

211. "vaikeat" tai kuormittavat potilaan / asiakkaan / lapsen huoltajat tai omaiset

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	19,4%
jonkin verran	48,1%
melko paljon	19,3%
paljon	13,2%
Muu, mikä?	0,0%
N	6890

212. hallinnolliset tehtävät, byrokratia

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	34,5%
jonkin verran	39,7%
melko paljon	17,2%
paljon	8,7%
Muu, mikä?	0,0%
N	6877

213. työolot

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	20,6%
jonkin verran	48,7%
melko paljon	20,2%
paljon	10,5%
Muu, mikä?	0,0%
N	6905

214. melu, häiriöt

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	25,7%
jonkin verran	42,5%
melko paljon	18,7%
paljon	13,0%
Muu, mikä?	0,0%
N	6901

215. turvallisuus, järjestyshäiriöt

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	41,8%
jonkin verran	43,3%
melko paljon	10,4%
paljon	4,4%
Muu, mikä?	0,0%
N	6888

216. epävarmuus työn jatkuvuudesta

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	79,7%
jonkin verran	13,3%
melko paljon	3,8%
paljon	3,2%
Muu, mikä?	0,0%
N	6898

217. korona-pandemia

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	22,1%
jonkin verran	48,2%
melko paljon	17,9%
paljon	11,8%
Muu, mikä?	0,0%
N	6913

218. sota, sodan uhka tai levottomuudet lähialueilla

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	46,5%
jonkin verran	40,5%
melko paljon	9,0%
paljon	4,0%
Muu, mikä?	0,0%
N	6899

219. pakolaisuus, joka voi heijastua Suomeen

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	61,8%
jonkin verran	31,1%
melko paljon	4,9%
paljon	2,2%
Muu, mikä?	0,0%
N	6873

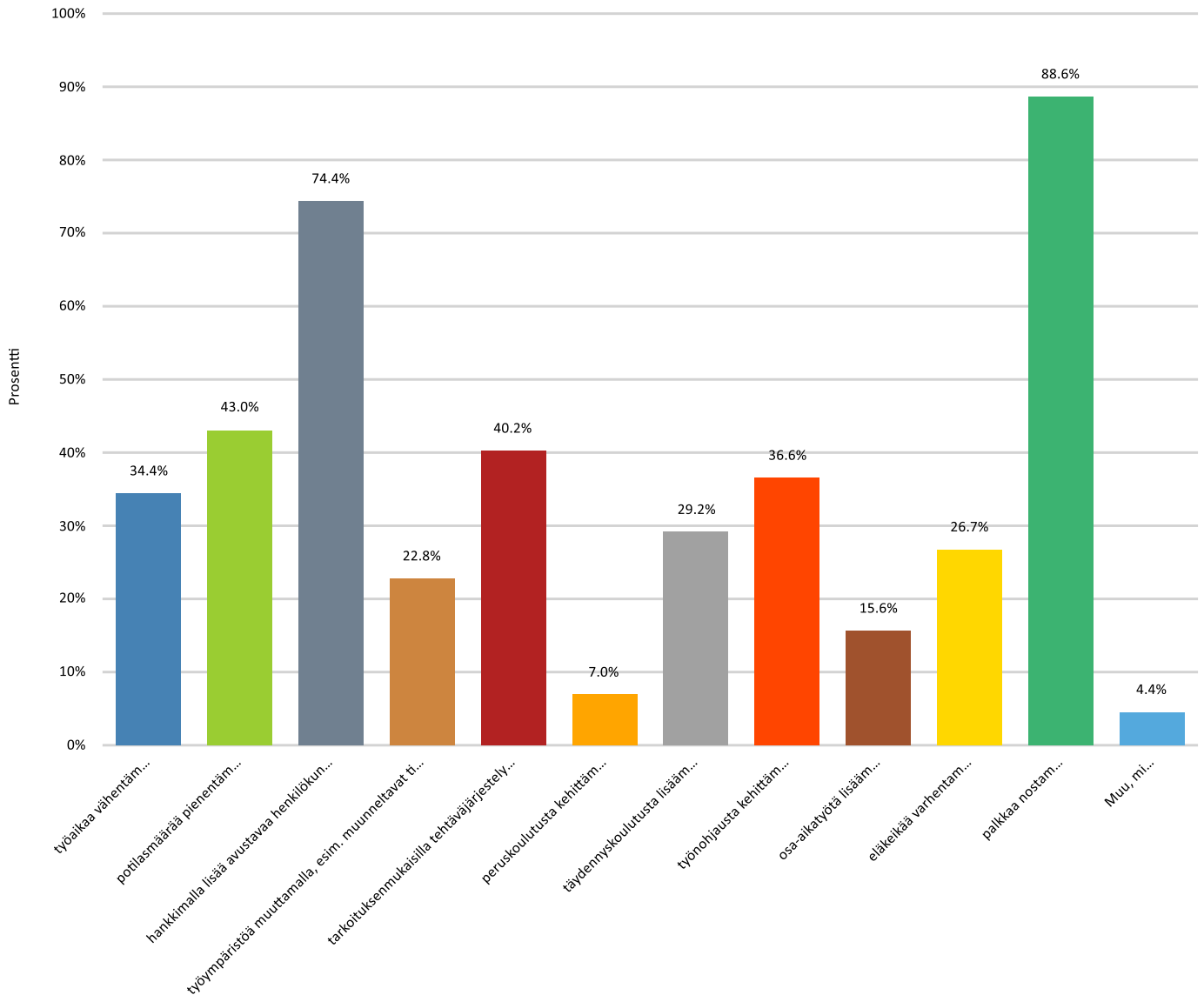
220. matala palkka suhteessa työn vaativuuteen

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	4,1%
jonkin verran	17,4%
melko paljon	27,1%
paljon	51,5%
Muu, mikä?	0,0%
N	6923

221. ei mikään edellä mainituista

Nimi	Prosentti
ei lainkaan	67,8%
jonkin verran	19,2%
melko paljon	6,4%
paljon	6,5%
Muu, mikä?	0,0%
N	2828

222. Millaisin toimin työssäsi voitaisi mielestäsi parhaiten lievittää työstressiä? Arvioi tätä työyhteisön kannalta, vaikka et itse kokisi työstressiä. Merkitse viisi tärkeintä keinoa.

Nimi	Prosentti
työaikaa vähentämällä	34,4%
potilasmäärää pienentämällä	43,0%
hankkimalla lisää avustavaa henkilökuntaa	74,4%
työympäristöä muuttamalla, esim. muunneltavat tilat	22,8%
tarkoituksenmukaisilla tehtäväjärjestelyillä	40,2%
peruskoulutusta kehittämällä	7,0%
täydennyskoulutusta lisäämällä	29,2%
työnohjausta kehittämällä	36,6%
osa-aikatyötä lisäämällä	15,6%
eläkeikää varhentamalla	26,7%
palkkaa nostamalla	88,6%
Muu, mikä?	4,4%
N	6962

223. Kuinka usein seuraavat väitteet koskevat itseäsi?

Kysymys	Keskiarvo	N
tunnen olevani henkisesti tyhjiin puserrettu työssäni	2,38	6952
työpäivän päättyessä tunnen olevani aivan lopussa	2,70	6958
olen väsynyt jo aamulla tietäessäni, että minun pitää kohdata uusi työpäivä	2,29	6935
minun on helppo ymmärtää, miltä potilaasta / asiakkaasta / lapsesta tuntuu	3,37	6898
huomaan kohtelevani joitakin potilaita / asiakkaita / lapsia ikään kuin he olisivat esineitä	1,35	6907
jatkuva työskentely ihmisten kanssa on minulle todella rasittavaa	1,68	6926
käsittelen potilaiden / asiakkaiden / lasten ongelmia erittäin hyvin tuloksin	3,07	6809
tunnen olevani loppuun uupunut työstäni	2,25	6925
tunnen vaikuttavani myönteisesti ihmisten elämään työni kautta	3,07	6897
olen tunteettomampi ihmisiä kohtaan kuin olin aloittaessani tämän työn	1,76	6890
olen huolissani, että tämä työ kovettaa minua	1,87	6900
tunnen olevani täynnä energiaa	2,23	6916
työni turhauttaa minua	2,11	6905
tunnen tekeväni liikaa työtä	2,53	6909
en oikeastaan välitä siitä, miten joidenkin potilaiden / asiakkaiden / lasten käy	1,25	6870
työskentely ihmisten kanssa stressaa minua työssäni liikaa	1,60	6886
pystyn helposti luomaan leppoisan ilmapiirin potilaiden / asiakkaiden /lasten kanssa	3,36	6875
tunnen itseni iloiseksi työskenneltyäni kiinteästi potilaiden / asiakkaiden / lasten kanssa	3,10	6865
olen saanut aikaan monia arvokkaita asioita tässä työssä	2,86	6864
tunnen olevani kestäväni rajoilla	2,10	6891
pystyn suhtautumaan tyyneesti henkisiin ongelmiin työssäni	2,72	6818
tunnen, että potilaat / asiakkaat / lapset tai heidän huoltajansa / omaisensa syyttävät minua joistakin ongelmistaan	1,52	6870

224. tunnen olevani henkisesti tyhjiin puserrettu työssäni

Nimi	Prosentti
ei koskaan, ei juuri koskaan	14,3%
joskus, kerran - pari kuukaudessa	44,6%
viikoittain	29,8%
päivittäin	11,3%
N	6952

225. työpäivän päättyessä tunnen olevani aivan lopussa

Nimi	Prosentti
ei koskaan, ei juuri koskaan	6,3%
joskus, kerran - pari kuukaudessa	36,6%
viikoittain	37,5%
päivittäin	19,5%
N	6958

226. olen väsynyt jo aamulla tietäessäni, että minun pitää kohdata uusi työpäivä

Nimi	Prosentti
ei koskaan, ei juuri koskaan	22,3%
joskus, kerran - pari kuukaudessa	39,9%
viikoittain	24,8%
päivittäin	13,1%
N	6935

237. tunnen tekeväni liikaa työtä

Nimi	Prosentti
ei koskaan, ei juuri koskaan	12,5%
joskus, kerran - pari kuukaudessa	38,8%
viikoittain	31,6%
päivittäin	17,1%
N	6909

243. tunnen olevani kestäväni rajoilla

Nimi	Prosentti
ei koskaan, ei juuri koskaan	27,5%
joskus, kerran - pari kuukaudessa	44,3%
viikoittain	18,7%
päivittäin	9,6%
N	6891

250. Joudutko työsi takia laiminlyömään läheisiäsi?

Nimi	Prosentti
en	29,0%
melko vähän	41,7%
paljon	29,4%
N	6950

251. Oletko yleisellä tasolla tyytyväinen elämääsi?

Nimi	Prosentti
hyvin tyytyväinen	20,1%
kohtalaisen tyytyväinen	66,0%
melko tyytymätön	12,5%
hyvin tyytymätön	1,4%
N	6957

252. Oletko tietoinen, missä yrityksessä työterveyshuoltosi on?

Nimi	Prosentti
en	1,3%
kyllä	95,5%
en ole varma / en osaa sanoa	2,7%
en ole työelämässä	0,5%
N	6980